

တၢ်တူၢ်ဘၣ်လၢ အလီၤမၤတန့ၢ်

ထံကီၢ်တၢ်ပၤတၢ်ပြးကီၢ်ကးကရၢ (SAC) အတၢ်
မၤဆါပယွဲသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဖဲလၢအဖီၣ်ဆူၣ်ဒူး
ဃာ်ဝဲအခါလၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤ
(လၢယနူၤအါရံၤ တုၤ လၢဒိၣ်စဲဘၢၣ် ၂၀၂၃ နံၣ်)

လံာ်တၢ်ဒူးသ့ၣ်ညါ
လၢအ့ၣ်ဖြၣ် ၁၂ သီ, ၂၀၂၄ နံၣ်/ KHRG လံာ်ကတြၢၢ်နီၣ်ဂံၢ် #24-1-BP1

၁. တၢ်ကတိၤလၢညါ

စးထီၣ်လၢပယီၤသးမိၤစိရီၤ ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ထံကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤ လၢ ၂၀၂၁ နံၣ်လံၤလံၤန့ၢ်, သးဖီၣ်စုကဝဲၤသ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်မၤ ဘၣ်ဒိဝဲဒုဖိသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အခွဲးအယာ် လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ် ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤ ဟဲအါထီၣ် ဝဲဒၣ်န့ၢ်လီၤ. လၢတၢ်မၤဘၣ် ဒိ ပုၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယာ်သ့ၣ်တဖၣ်အကျါ တၢ်ကဲထီၣ်သးဒိအမ့ၢ်တၢ် မၤဆါပယွဲဝဲထံဖိ ကီၢ်ဖိကမုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ် ဟဲအါထီၣ်ဝဲဒၣ် ဒိၣ် မ့ၢ်မုၢ်န့ၢ်လီၤ. ထဲ ၂၀၂၃ နံၣ်တနံၣ်ဒိအတၢ်ပူၤန့ၢ် တၢ်ဟံ ဖျါ ထီၣ်ဝဲတၢ်မၤ ဘၣ်ဒိပုၤ ဂ့ၢ်ဝီခွဲးယာ်အတၢ်ကဲထီၣ်သး ၃၃ ခါ ဆူ ကညီပုၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယာ်ကရူၢ် (KHRG) အ အိၣ်န့ၢ်လီၤ. တၢ်ကဲ ထီၣ်သး ၃၃ ခါအပူၤအံၤ ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်ဝဲအစ့ၤကတၢ် ၃၇ ဂၤဒီးပုၤလၢအမၤကမၣ် တၢ်အိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ်ပယီၤသးမိၤ စိ ရီၤအသးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ. ထံကီၢ်တၢ်ပတၢ်ပြးကီၣ်ကးကရၢ (SAC) အသးသ့ၣ်တဖၣ် သူဝဲတၢ်မၤဆါပယွဲနီၢ်ခိ က့ၢ်ဂီၤဒီးသ့ၣ် သးတၢ်ဆိကမိၣ် ဒိဒုးယၤစုကဝဲၤတခါအသိးန့ၢ်လီၤ. ဒုဖိသဝီ ဖိ လၢအအိၣ်လၢ ကညီကီၢ်စဲအပူၤသ့ၣ် တဖၣ် တူၢ်ဘၣ်ဝဲတၢ် မၤအမၤသီ ဒီးတၢ်မၤဆါပယွဲသ့ၣ်တဖၣ် ဖဲလၢတၢ်ဖီၣ်ဆူၣ်ဒုး ယာ် အဝဲသ့ၣ်အခါ, SAC အသးသ့ၣ် တဖၣ်ဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်တၢ် ကမၣ်, သူဝဲတၢ်စုဆူၣ် ခိၣ်တကးဒိသိးကမၤပျံၤမၤဖုးအဝဲသ့ၣ် ဒီးတ လူပိာ်ထွဲ ဝဲဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘၣ် သဲစးတၢ်ဘျးဒီး ဒုးယၤတၢ် သိၣ်တၢ်သီသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်. တၢ်မၤအမၤသီဒီးမၤဆါပယွဲ လၢ အအိၣ်ဒီး အကျါအကျဲလီၤ တၢ်လီၤဆဲးအံၤ မၤဘၣ်ဒိဝဲဒုဖိသ ဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် အတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ, အတၢ်လုၢ်အိၣ်နီၢ်ခိသးသမူ ဒီးတၢ်လဲၤ ထီၣ်က့ၤလီၤ အတၢ်သဘျးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ. တ ကးဒိဘၣ်အမဲၣ်ညါ တၢ်အံၤဒုးအိၣ်ထီၣ်စ့ၢ်ကီး ဒုဖိသဝီဖိတၢ် ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး နးနးကျဲကျဲ, တၢ်ပျံၤတၢ်ဖုး ဒီးသးတၢ်ဆိက မိၣ်တဘၣ်လီၤဘၣ်စးဒိအမ့ၢ်တၢ်ပျံၤတၢ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ.

လံာ်ဒုးသ့ၣ်ညါတဘျးအံၤ ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲပယီၤသးမိၤစိရီၤအသး ဒီးသးဖီၣ်စုကဝဲၤအဂၤလၢအမၤသကီးတၢ်ဒီး အဝဲသ့ၣ် တဖၣ် အတၢ်မၤဆါပယွဲဝဲဒုဖိသဝီဖိလၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအ ပူၤသ့ၣ်တဖၣ် ဖဲလၢယန့ၢ်အါရံၣ်ဒီးလၢဒိၣ်စဲ ဘၣ် ၂၀၂၃ နံၣ်အ ဘၣ်စၢၤန့ၢ်လီၤ. လၢလံာ်ဒုးသ့ၣ်ညါအံၤအစးထီၣ်န့ၢ် တၢ်ကွဲး ဖျါဖုၣ်ကီၢ် ဖိဘၣ်ဃး တၢ်အိၣ် သးဘၣ်ထွဲ ဒီးတၢ်မၤဆါပယွဲ လၢ အဟဲကဲထီၣ်အသးလၢ ကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံး ဒိတ ဘၣ်ညါအပူၤ စးထီၣ်လၢ သးဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ထံကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမိၤ လၢ ၂၀၂၁ နံၣ် လံၤလံၤန့ၢ်လီၤ. ဝံၤအလီၤခံ လံာ်ဒုးသ့ၣ်ညါ အံၤ ပာ်ဖျါထီၣ်တၢ် မၤဆါပယွဲလၢအကဲထီၣ်အသးလၢ ၂၀၂၃ နံၣ် အပူၤ အဂ့ၢ်အကျါလီၤတၢ်လီၤဆဲး ဒီးတၢ်ပီၣ်ဘၣ်ဃးတၢ် ကဲထီၣ် သးအက့ၢ်အဂီၤညီန့ၢ် ဒိအအိၣ်ဖျါလၢတၢ်ဟံဖျါလၢတၢ် ဆုၤ ထီၣ်အီၤဆူ KHRG အအိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်, ပာ်ဃုာ်ဝဲဒီး တၢ်မၤ ဆါပယွဲထံဖိကီၢ်ဖိကမုၢ်လၢတၢ်ဖီၣ်ဆူၣ်အီၤ ခိဖျါတၢ်ဟံကမၣ်

အဝဲသ့ၣ်လၢအမၤ သကီးတၢ်ဒီးသး ပာ်ဆါတၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒိသိး အဝဲသ့ၣ်ကမၤန့ၢ်ဘၣ်သးပာ် ဆါတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ဟူး တၢ် ဂဲၤအဂ့ၢ်အကျါ, ဒိသိးကမၤ ပျံၤမၤဖုးထံဖိကီၢ်ဖိကမုၢ် ဒီးမ့တ မ့ၢ်ဒိသိးကမၤဆူၣ်သဝီဖိကဲပုၤဒိသဒါတၢ်လၢတၢ်မဲၣ်ညါ မ့တ မ့ၢ်ပုၤဝဲတၢ်ဖိသ့ၣ် တဖၣ်န့ၢ်လီၤ. လံာ်ဒုးသ့ၣ်ညါအံၤ ပာ်ဖျါထီၣ် စ့ၢ်ကီးဘၣ်ဃး တၢ်မၤဆါပယွဲအတၢ်ဟဲပိာ်ထွဲထီၣ်အခံ လၢပုၤ လီၤကဝီၤဖိ သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ၢ်လီၤ. လၢခံကတၢ်တၢ်ပဲာ်ထံနီၤ ဖးစ့ၢ်ကီးဝဲ တၢ်အိၣ်သးဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ ဒီးသဲစးခိဖျါ တၢ်မၤဘၣ် ဒိပုၤဂ့ၢ်ဝီခွဲးယာ်အါအါသီသီသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဒီးတၢ် ဟ့ၣ်ထီၣ်စ့ၢ်ကီးတၢ်ဟ့ၣ် ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးဆူၣ်န့ၢ်ပုၤဘၣ်မူ ဘၣ် ဒါ သ့ၣ်တဖၣ်အအိၣ် လၢကျဲသန့တၢ်ဆိတလဲအဂီၢ်န့ၢ်လီၤ.

၂. တၢ်အိၣ်သးအတၢ်ပဲာ်ထံနီၤဖး - တၢ်သူဝဲ တၢ်မၤဆါပယွဲဒိဒုးယၤစုကဝဲၤပိးလီၤလၢကီၢ်ပ ယီၤပူၤ

ပယီၤသးမိၤစိရီၤအံၤ ဒိသိးသူဝဲအစိအကမိၤလၢထံရှၢ်ကီၢ်သဲးတ ကပၤမ့ၢ်ဂ့ၤ ဒုးယၤဂ့ၢ်ဝီတကပၤမ့ၢ်ဂ့ၤ လၢထံဖိကီၢ်ဖိကမုၢ်သ့ၣ် တဖၣ်အဖိခိၣ် လၢကီၢ်ပယီၤဒိတဘျးညါအပူၤကန့ၢ်အဂီၢ် အဝဲ သ့ၣ်မၤအမၤနးဒီး မၤဆါ ပယွဲဝဲဒုဖိသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်လၢ အနံၣ်လၢအဆံတဖၣ်အဆံလံန့ၢ်လီၤ. ပယီၤသးမိၤစိရီၤအံၤ ပ ညိၣ်ထီၣ် ဒါဝဲထံဖိကီၢ်ဖိကမုၢ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢအတၢ်ထီၣ်ဒုးအပူၤ ခိဖျါတၢ်သူဝဲ “တဲာ်လွံာ်တဲာ်”သန့န့ၢ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ် မၤဟးဂီၤဝဲ တၢ်ဆုၤတၢ်အိၣ်တၢ်အီၤ, ကျိၣ်စ့, တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျါ ဒီး ပုၤလၢက န့ၣ် လီၤမၤသကီးတၢ်ဒီးသးဖီၣ် စုကဝဲၤပာ်ဆါတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အကျဲ န့ၢ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်သူဝဲ “တဲာ်လွံာ်တဲာ်”သန့အံၤ မ့ၢ်ဒိသိး ကမၤ ဟးဂီၤဝဲ တၢ် ဘျးစဲ လၢအအိၣ်လၢပုၤပာ်ဆါတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဒီး အဟံၣ်ဖိဃီဖိ ဒီးလီၤကဝီၤဒုဖိသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဘၣ် စၢၤန့ၣ် လီၤ. စးထီၣ်လၢထံလီၤကီၢ်ပူၤတၢ်ဒုးတၢ်ယၤဟဲဆူၣ် ထီၣ်လၢက ညီကီၢ်စဲအပူၤ လၢအပူၤကွံာ်သၢနံၣ် လံၤလံၤန့ၢ် တၢ်မၤဘၣ် ဒိမၤပယွဲဝဲထံဖိကီၢ်ဖိကမုၢ်သ့ၣ်တဖၣ် အခွဲးအယာ်ဟဲအါထီၣ် ဝဲဒိၣ်ဒိၣ်မ့ၢ်မုၢ်န့ၢ်လီၤ. တၢ်မၤဘၣ်ဒိ မၤပယွဲဝဲထံဖိ ကီၢ်ဖိကမုၢ် သ့ၣ်တဖၣ် အခွဲးအယာ်အါမးအကျါ ပာ်ဃုာ်ဝဲတၢ်မၤသံ, တၢ် ခး လီၤဒုဖိသဝီဖိအိၣ်ဆိးတၢ်အလီၤဒီးကဘီယူၤ, တၢ်ခးလီၤနီၤ စိကျဲဖးဒိၣ်, တၢ်သူဟီၣ်လၢာ်မ့ၢ်ပိာ်, တၢ်ဖီၣ်ဆူၣ် သဝီဖိ, တၢ်မၤ လီၤမၤဆူၣ်သဝီဖိ, တၢ်ဃုာ်မ့ၢ်ဟးဖျိး, တၢ်လုၢ်အိၣ်နီၢ် ခိသးသမူ အတၢ်တၢ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီးတၢ်တြီၤမၤတံာ်တံာ် ဒိသိးတၢ်ကဒီး န့ၢ်ဘၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ ဒီးတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ အတၢ်ကွၢ် ထွဲကဟုကယာ် တဖၣ်န့ၢ်လီၤ.

SAC အတၢ်ဖီၣ်ဆူၣ်ဝဲထံဖိကီၢ်ဖိကမုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ကဲထီၣ်ဝဲ အသးလၢကီၢ်ပယီၤဒိတဘျးညါအပူၤ ဒီးလၢ တၢ်ဒုးဃာ်အ ပူၤ န့ၢ် ထံရှၢ်ကီၢ်သဲးပုၤလီၤဘၣ်ဃာ်ဖိအိၣ်လံဝဲ ၂၀, ၂၄၀ ဂၤဃာ်

ယာ်န့ၣ်လီၤ. ထံဖိကီၢ်ဖိကမၤပျၢၢ် သ့ၣ်တဖၣ် တူၢ်ဘၣ်ဝဲတၢ်မၤအါ
မၤနး ဒီး တၢ်မၤဆါပယွဲအကလုာ်ကလုာ် ဖဲလၢအအိၣ်လၢ တၢ်
ဒုးယာ် ပူၤအခါ ဒီဖျါ SAC အံၤတလူၤပိာ်ထွဲဝဲဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘၣ် သဲ
စးတၢ်ဘျၢလၢ အဘၣ်ထွဲဒီးတၢ်ဒီသဒါဝဲပုၤယာ်ဖိဘၣ် ဒီး အဝဲ
သ့ၣ်တဖၣ်ဝဲဟီၣ်ခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ ပုၤကွၢ်ထံသမံသမိးတၢ်လၢ
တၢ်ချၢသ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ အခွဲးအယာ် လၢကလဲၤန့ၣ်လီၤသမံသ
မိးဝဲတၢ်အိၣ်သး လၢယာ်ပူၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်
ကလံၤထံးခိၣ်ခိၣ်က စၢ်ချၢကျါတၢ်လီၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ဒုဖိသဝီ
ဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ်ဖိအိၣ်လၢ SAC အပုၤသ့ၣ်တဖၣ်ခဲအံၤခဲ
အံၤ ဒီးဘၣ်တၢ်ဒုးယာ်အိၣ်လၢသုးကလၢပူၤ, ပၤကီၢ်အရူ, ယာ်
ပူၤ, ဒီးတၢ်သမံသမိးအလီၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢန့ၣ်အမဲာ်ညါ
ဒုဖိသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ညီန့ၣ်န့ၣ် ဘၣ်တၢ်ဒုးယာ်အိၣ်လၢပယီၤသုး
မိၤစိရိၤအသုးဖိသ့ၣ်တဖၣ် လၢသဝီပူၤ, လၢအတၢ်သ့ၣ်အိၣ်ဖျး
အိၣ်အလီၤ, ဒီးလၢအဟံၣ်ပူၤဒၣ်လဲာ်န့ၣ်လီၤ. ဒီဖျါတၢ်သဘၣ်
သဘၣ်လၢ အကဲထီၣ်အသးတပယုာ်ယီၤ ဒီးတၢ်ပျၢၢ်ပူၤဝဲသုးဖိၣ်
စု ကဝဲၤသ့ၣ်တဖၣ်အတၢ်ကမၢ်ဒ်အံၤအယီၤ ဒုဖိသဝီဖိ သ့ၣ်တ
ဖၣ်တူၢ်ဘၣ်ဝဲတၢ်မၤသံမၤတီ, တၢ်မၤဆါပယွဲ, ဒီးတၢ်မၤနီၣ်စံာ်နီၣ်
စိၤ လၢတအိၣ်ဒီးအဂ့ၢ်အကျါနီၣ်တ မံၤဘၣ် ဖဲလၢတၢ်ဒုးယာ်အ
ဝဲသ့ၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ပယီၤသုးမိၤစိရိၤအံၤ သ့ၣ်တၢ်မၤဆါပယွဲ အိၣ်လံအန့ၣ်လၢအဆံ
တဖၣ်အဆံလံ ဒီးတၢ်မၤဆါပယွဲအံၤတၢ်ပာ် ပနီၣ်အိၣ်ဒ်အမ့ၢ်
တၢ်ဒုးတူၢ်ဝဲပုၤတဂၤလၢလၢ တၢ်ဆါနးနးကလဲာ် ဒ်သိးတၢ်က
မၤဆူၣ်အဝဲသ့ၣ်မၤတၢ်တမံမံၤ မ့တမ့ၢ်ဖဲလၢတၢ်ဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်
တၢ်စံာ်ညီၣ်အခါန့ၣ်လီၤ. ဒုဖိသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် တီၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ
တၢ်မၤဆါပယွဲ အာအာသီသီသ့ၣ်တဖၣ် ပာ်ယုာ်ဝဲတၢ်လူပုၤမဲာ်
သ့ၣ်လၢထံ, တၢ်ဒွဲၣ်အူထီၣ်ပုၤနီၣ်ခိ, တၢ်ကျိပုၤနီၣ်ခိက့ၢ်ဂီၤ, တၢ်
စၢလီၤစဲၤဒီးတၢ်ဘျၢလီၤပုၤလၢဟီၣ်ခိၣ်လၢသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
တၢ်မၤဆါပယွဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ကဲထီၣ်အသး လၢတၢ်ဒုးယာ်အ
လီၤပူၤ, လၢသဝီပူၤ, လၢပုၤပူၤ, ဒီးတဘျီတခိၣ်လၢပုၤကမၤပျၢၢ် အ
မဲာ်ညါ ဒ်သိးကဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ပျၢၢ်တၢ်ဖုးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤ
ဆါပယွဲအကျါကျဲအာသီသ့ၣ်တဖၣ်အံၤတနီၤန့ၣ် အိၣ်ဖျါဝဲရဲၣ်
လၢ တၢ်ကဲထီၣ်သးလၢတၢ်ပာ်ဖျါထီၣ်အိၣ်ဖဲ လံာ်ဒုးသ့ၣ်ညါအ
ဝဲအံၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. ပယီၤသုးမိၤစိရိၤအသုးသ့ၣ်တဖၣ် ဟ့ၣ်ဝဲ
သဝီ ဖိတၢ်ကမၢ်ဒ်ဒီး မၤဆါပယွဲဝဲသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဖဲလၢမၤဝဲ
တၢ်သမံသမိးအဆၢကတီၢ် ဒီဖျါအဝဲ သ့ၣ်ပာ်ကမၢ်ဝဲလၢသဝီ
ဖိသ့ၣ် တဖၣ် အတၢ်ဘျးစဲအိၣ်ဝဲဒီးသုးဖိၣ်စုကဝဲၤပၢ်ဆါတၢ်
သ့ၣ်တဖၣ်အယီၤန့ၣ်လီၤ. ပယီၤသုးမိၤစိရိၤအသုးသ့ၣ်တဖၣ် တ
လူပိာ်ထွဲ ဝဲဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘၣ် သဲစးတၢ်သိၣ်တၢ်သီတၢ်ဘျၢ ဒီးလုာ်
လၢ လၢတၢ်မၤညီၣ်န့ၣ်အိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒ်အမ့ၢ်တၢ်တဘၣ်မၤနီၣ်စိ
ဝဲ ပုၤလၢတၢ် ဒုးယာ်အိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်ဘၣ်. အဝဲ သ့ၣ်မၤဆူး
မၤဆါဝဲ ထံဖိကီၢ်ဖိလၢအဖိၣ်ဒုးယာ်ဝဲသ့ၣ်တဖၣ် ဒီးအတၢ်ဟူး
တၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ် တၢ်ပာ်ပနီၣ် ဒၣ်လဲာ်အိၣ်ဒ်ဒုးယာ်ကီၢ်မ့ၢ်

ဒီးကီၢ်မ့ၢ်ထီၣ်ဒါပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိန့ၣ်ဆၢၣ် လၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘၣ်ကီၢ်မ့ၢ်သဲ
စး တၢ်ဘျၢအဖိ လၢသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤဘၣ်တၢ်ဒီန့ၣ်အိၣ်ဖဲ ၂၀၀၀ န့ၣ် ဒီးလၢတၢ်ဂီၤ အံၤ
အပူၤန့ၣ် သဝီဖိတဂၤဒုးန့ၣ်ပုးဝဲပယီၤသုး စၢအိၣ်အက့ၢ်အဂီၤ ဖဲအ
တၢ်တီၢ်အိၣ်အခါန့ၣ်လီၤ. ဒ်သိးသဝီဖိအံၤသု တထံၣ်ဝဲတၢ် နီတမံ
ဖဲတၢ်တီၢ်အိၣ်အ ခါအဂီၢ် တၢ်ကးဘၢယာ်ဝဲ အခိၣ်သ့ၣ် ဒီးတၢ်ကံ
ညၣ်န့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ - KHRG)

၃. တၢ်ဂ့ၢ်ကွဲးဖျၢၣ် - SAC သုးအတၢ်မၤဆါပ ယွဲဝဲသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဒီးတၢ်လၢအဟံၣ်ပိာ်ထွဲ ထီၣ်အခံ

တၢ်ကွဲးတဆၢအံၤ ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲတၢ်အုၣ်သးဘၣ်ဃးဒီး SAC သုး
ဒီးသုးဖိၣ်စုကဝဲၤအဂၤ လၢအမၤသကိးတၢ် ဒီးအိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် အ
တၢ်မၤဆါပယွဲဝဲ သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤ
ထံး အပူၤန့ၣ်လီၤ. စးထီၣ် လၢသုးမိၤစိရိၤဟံးန့ၣ်ဆူၣ်ထံကီၢ် တၢ်
စိတၢ်ကမိၤလၢ ၂၀၂၁ န့ၣ်လံၤလဲၤန့ၣ်, KHRG ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲတၢ်
ပာ်ဖျါ လၢအဘၣ်ထွဲဒီးပယီၤသုး အတၢ်မၤဆါပယွဲဝဲသဝီဖိ သ့ၣ်
တဖၣ် ၅၂ ခါလၢ KHRG ဟူးဂဲၤဟီၣ်ကဝီၤပူၤန့ၣ်လီၤ. ထဲ ၂၀၂၃
န့ၣ်အပူၤန့ၣ်, KHRG ဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲတၢ်ပာ်ဖျါ ၃၆ ခါလၢ အဘၣ်
ထွဲဒီးတၢ်မၤဆါပယွဲအတၢ် ကဲထီၣ်သး ၃၃ ခါန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဲ
ထီၣ်သး ၃၃ ခါလၢတၢ်တီၣ်ဖျါထီၣ်အိၣ်အပူၤအံၤန့ၣ် ပုၤလၢ အ
တူၢ်ဘၣ် တၢ်အိၣ်ဝဲ ၃၇ ဂၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤဆါပယွဲသ့ၣ်တဖၣ်
အံၤ အါတက့ၢ်ကဲထီၣ်အသးဖဲတၢ်ဖိၣ်ဆူၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.
သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် တၢ်မၤဆါပယွဲအိၣ်ဖဲတၢ်ဖိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ဝဲဒီးတၢ်
သမံသမိးအိၣ်အခါ ဒ်သိးတၢ်က မၤန့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ဃးဒီး
သုးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢအအိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤဆါပယွဲ
စ့ၢ်ကီးသဝီဖိ သ့ၣ်တဖၣ် ဒ်တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ကမၢ်အသိး ဒီဖျါအဝဲ
သ့ၣ်အတၢ်ဘျးစဲအိၣ်ဒီးကရူၢ်ကရၢလၢ တၢ်ထီၣ်ဒါအိၣ်သ့ၣ် တဖၣ်
ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ဒီဘျးဒီတၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, တၢ်ကဲပုၤဟ့ၣ်တၢ်ကစီၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပုၤ
ဆီၣ်ထွဲကရူၢ်ကရၢ သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်အိၣ်

ထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ တၢ်က့ၤကိးဝဲပုၤသးစၢ်တဂၤဆူ SAC အသုးက လၢတၢ်တၢ်သံကွၢ်သမံ သမိးအိၤဒီးမၤဆါပယွဲအိၤဖဲန့ၣ် တချုး လၢတၢ်ပျၢ်လီၤကွၢ်အိၤလၢခံစ့ၤသီဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤသဝီဖိ သ့ၣ် တဖၣ် တယးဝဲဒၣ်လၢ SAC အသုးထံၣ်ဝဲတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ အဘၣ်ထွဲဒီးပုၤသးစၢ်လၢအဂၤသ့ၣ်တဖၣ်, ဘၣ်သ့ၣ် သ့ၣ်ဘၣ် ထွဲဒီး PDF သုးဖိသ့ၣ်တဖၣ် လၢအလီၤတဲစိပူၤအယိန့ၣ်လီၤ.

ဒူဖိသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဖိၣ်ဆူၣ်ဝံၤ ဘၣ်တၢ်မၤနီၤစိၤအိၤ ဒီးမၤဆါပယွဲအိၤလၢ SAC အသုးသ့ၣ်တဖၣ် ဖဲလၢ တၢ်လဲၤခး အဝဲ သ့ၣ်ဝံၤအလီၤခံ ဒီးအဝဲသ့ၣ်ဟးလူၤဃုဝဲပုၤလၢအဟံၣ်ဃုၣ် ပာ်ဂီၢ်လၢ တၢ်လဲၤခးတၢ်အ ပူၤမ့ၢ်ဂ့ၢ် ပုၤလၢအသ့ၣ်ညါထွဲတၢ် ဂ့ၢ် တၢ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၢ် လၢလီၤကဝီၤပူၤအခါန့ၣ်လီၤ. လၢ တၢ်န့ၣ်အယိ, တၢ်လီၤပျၢ်လီၤဘၣ်ယိာ်အိၣ်ဒိၣ်ဝဲ လၢဒူဖိသဝီဖိ သ့ၣ် တဖၣ်အဂီၢ် ဖဲလၢအဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ဟးထီၣ်က့ၤလီၤဖဲ တၢ်လဲၤ ခး SAC သုးဝံၤအခါန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိလၢအအိၣ်လၢဒူပျၢ်ယာ်ကီၢ် ရ့ၣ် ဒီးတၢ်ဘၣ် SAC သုးအတၢ်မၤဆါပယွဲဖဲ လၢယနူၤအါရံၣ် ဖဲ သီ ၂၀၂၃ နံၣ် တဂၤဟံၣ်ဖျါဝဲဒၣ်လၢ

“

“အဝဲသ့ၣ် (SAC) ဆိကမိၣ် ဝဲလၢယကဲတၢ်မဲာ် ချံန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဒုးကဲထီၣ်ဝဲဖဲယက့ၤလၢသဝီပူၤ ဒ်သိးယကက့ၤဘၣ်လီၤယထီးသ့ၣ်တဖၣ်အခါ န့ၣ်လီၤ. အဝဲ သ့ၣ်ဆိက မိၣ်ဝဲလၢယကဲတၢ်မဲာ် ချံဒီးဖိၣ်ဝဲယန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်သံကွၢ်ယၤတၢ် သံကွၢ်အါမး ဒီးမၤဆါပယွဲဝဲယန့ၣ်လီၤ. ယတဲ အဝဲသ့ၣ်လၢယတမ့ၢ်တၢ်နီၤတမံၤဘၣ်. ယတဲအ ဝဲသ့ၣ်လၢ ယမ့ၢ်ဒၣ်သဝီဖိမ့ၢ်ဆ့ၣ်မ့ၢ်ဂီၢ်တဂၤန့ၣ် လီၤ.”

အဝဲတဲအါထီၣ်စ့ၢ်ကိး ဝဲဒၣ်လၢ “ယပျံၤတၢ်ဒီးယမၤတၢ်တသ့ နီၤတမံၤဘၣ်. ယကဘၣ်ပျံၤတၢ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ် ယတ သ့ၣ်ညါဘၣ်. ယဆိမိၣ်လီၤယသးလၢ ယသံလဲၣ်န့ၣ်လီၤ.” ဖဲလၢ SAC သုးသံ ကွၢ်သမံသမိးအိၤ အဆၢကတီၢ် န့ၣ် SAC သုးထူတၢ်အိၤ ဒီးဆဲး အိၤလၢဒိတဘျူး ထံၣ်န့ၣ် လီၤ.

တၢ်ကဲထီၣ်သးအဂၤတခါတခါမ့ၢ်ဒ်အံၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢမးရူး ၂၆ သီ ၂၀၂၃ နံၣ်, ကဘၣ်ဖဲဟါဒီ ၃:၀၀ န့ၣ်ရံၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ် စိၤ ကက---လၢအသးနံၣ်အိၣ် ၁၈ နံၣ် ဒီးအိၣ်လၢ က---သဝီ, အိၤပ လၢကရူာ်, ဆီထံးကီၢ်ဆၣ်, ချၢၣ်လွံၢ်ထူၣ်ကီၢ်ရ့ၣ်အပူၤန့ၣ် ဘၣ် တၢ်ဖိၣ်အိၤလၢ SAC ခိၣ်ချ့သုးရ့ၣ် (၂၀) အသုးသ့ၣ်တဖၣ် လၢ အအိၣ်ဆီလီၤအသးဖဲ ညီၣ်လုပုၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိအံၤ ဘၣ်

တၢ်ဖိၣ်အိၤခိၣ်ဖျါ တၢ်ဆိကမိၣ်လၢအဟံၣ် ဃုာ်ပာ်ဂီၢ်လၢ တၢ်လဲၤ မၤပိၢ်ဖးထီၣ်မ့ၢ်ပိၢ် ဒီးသဝီဖိအဂၤ (၆) ဂၤန့ၣ်လီၤ. စိၤက---အံၤ ဘၣ်တၢ်ဖိၣ်အိၤ ဖဲအလဲၤဒီးသိလ့ၣ်ယိာ်ဆူ ခခ---သဝီဒ်သိးက လဲၤပုၤအိၣ် ထီၣ်ဒုၣ်အခါန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိအဂၤလၢအအိၣ်လၢ ခခ-- သဝီသ့ၣ်တဖၣ် ဒုးသ့ၣ်ညါဝဲစိၤက---အမိ, ခ---, ဘၣ်ထွဲ ဒီးတၢ်ဖိၣ်အဖိခွါန့ၣ်လီၤ. စိၤက---အမိအံၤ ဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ကစီၣ် ဝံၤ အလီၤခံ အဝဲဒီးအဝဲလဲၤဃုက့ၤဝဲအဖိခွါ န့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢမးရူး ၂၇ သီန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်လဲၤ ဃုဝဲဖဲ SAC ခိၣ်ချ့သုးရ့ၣ် (၂၀) အသုး ကလၢ ဒီးဖဲလၢမးရူး ၂၈ သီန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်လဲၤဃုဝဲဖဲဘီဘၣ်ပုၤ ကီၢ် ရ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. စိၤက---အမိဒီးအပါဘၣ်ဟ့ၣ်ဝဲ SAC သုးသ့ၣ်တ ဖၣ်တၢ်အိၣ် ဒီးစ့ပယိ ၂၀,၀၀၀ ကူး (၉.၅၀ ဒိၣ်လၢ) လၢလၢ ဖးထံအဂီၢ် ဒ်သိးတၢ်ကဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်အခွဲလၢ ကသံကွၢ်တၢ်ဂ့ၢ် တၢ် ကျိၤဘၣ် ဃးဒီးအဖိခွါန့ၣ်လီၤ. SAC သုးလၢအအိၣ်လၢ ဘီ ဘၣ်ပုၤကီၢ်ရ့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ် တဲဝဲ စိၤက---အမိဒီးအပါလၢ တဘၣ်

တၢ်ဂီၤခံဘၣ်အံၤဘၣ်တၢ်ဒီးန့ၢ်အိၤလၢ လီၤကဝီၤခိၣ်န့ၢ်တဂၤအအိၣ် ဖဲလၢတၢ်ကဲထီၣ်သးဝံၤအလီၤခံန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤခံ ဘၣ်အံၤဟံၣ် ဖျါဝဲ ဖါတံၢ် ဂ--- လၢအသးနံၣ်အိၣ် ၅၀ နံၣ် ဒီးအိၣ်လၢ ဂ---သဝီ, ခလဲၣ် တကိၣ်တဲာ်က ရူၢ်, ဝီၢ်ရ့ၣ်ကီၢ်ဆၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖါတံၢ်ဝဲအံၤ ဘၣ်တၢ် ဖိၣ်အိၤဒီးမၤဆါပယွဲအိၤလၢ SAC အသုးသ့ၣ်တဖၣ် ဖဲလၢအက့ၤ ဆူအသဝီ ဒ်သိးကက့ၤဒုးအိၣ်အထီးဆၣ် ဖဲလၢဖဲးပ ထ့ဘၣ် ၁၈ သီ ၂၀၂၃ နံၣ်န့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ - လီၤကဝီၤခိၣ်န့ၢ်)

ကိၢ်တၢ်နီၤတမံၤတၢ်ဒုၤ ခိဖျါလၢအဖိခွါန့ၣ်တၢ်သမံၤသမိးအီၤတံၢ်ဒီး တၢ်မ့ၢ်ထံၣ်လၢအတၢ်ကမၣ် တအိၣ်နီၤ တမံၤဘၣ်န့ၣ် တၢ်ကပျါ လီၤက့ၤအီၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢတၢ်ပျါလီၤက့ၤစီၤက---တံၢ်အလီၤခံန့ၣ် အဝဲတဲဘၣ်အမိဘၣ်ဃး တၢ်မၤဆါပ ယွဲလၢအဘၣ်တူၢ်ဘၣ်ဝဲ ဖဲတၢ်ဖိၣ်ဒုးဃာ်သမံၤသမိးအီၤအခါန့ၣ်လီၤ. အဝဲစံးဝဲဒၣ်လၢတၢ် ဖိၣ်အီၤတံၢ်န့ၣ် ဘၣ်တၢ်တီၢ် အီၤနး နးကလဲၣ်လၢပှၤအါဂၤအမဲၣ် ညါ တချးလၢတၢ်က့ၤကိးအီၤဆူပၤကိၢ်အရူ ခိး တၢ်မၤဆါပ ယွဲက ခိးအီၤဖဲလၢ တၢ်သံကွၢ်သမံၤ သမိးအီၤဘၣ်အခါန့ၣ်လီၤ. ခခ---သဝီဖိလၢအဘၣ်တၢ်ဖိၣ် ဃုာ်အီၤဒီးစီၤက---သ့ၣ်တဖၣ် ပာ်ဖျါထီၣ် ဝဲဒၣ်လၢ သဝီဖိအဂၤ တဘျးဂၤ တူၢ်ဘၣ်စ့ၢ်ကိးဝဲ SAC သုးအတၢ်မၤဆါပယွဲန့ၣ်လီၤ.

ဖဲလၢစံးပထဲဘၣ် ၁၈ သီ ၂၀၂၃ နံၣ် ဖဲတၢ်ဒုးကဲထီၣ်တံၢ်ဒီးက ဘီယူၤဟဲခးလီၤတၢ်ဖဲ တကိၣ်တဲၣ်ကရူၢ်, တီၢ်ရဲၣ်ကိၢ်ဆၣ်, ဒူ ပျၢ်ယာ်ကိၢ်ရဲၣ်တံၢ်အလီၤခံန့ၣ် SAC အသုးသ့ၣ်တဖၣ် ဖိၣ်ဝဲ သဝီဖိတဂၤလၢအသးနံၣ်အိၣ်ဝဲ ၅၀ ဒီးအိၣ်လၢ ၈---သဝီ, က လဲၣ်တကိၣ်တဲၣ်ကရူၢ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိတဂၤအံၤဘၣ်တၢ်ဖိၣ်အီၤ ဖဲအဟဲက့ၤ လၢအတၢ်လဲၤဃုာ်အိၣ်ကဒုအလီၤ ဒ်သိးကက့ၤ ဒုး အိၣ်အတၢ်ဘၣ်တၢ်ဖိၣ်အဆၣ် လၢသဝီပူၤအခါန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိ အံၤ SAC သုးဖိၣ်အီၤတံၢ်အလီၤခံအတၢ် တီၢ်အီၤထီၣ်အီၤနးနး က လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ခိဖျါလၢသဝီဖိအံၤတၢ် မၤဆါပယွဲအီၤနးနးကလဲၣ် အဃိ အဝဲဘၣ်လဲၤဒီးကူစါယါ ဘျါအသးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကဲထီၣ်သးဒ်အမ့ၢ်တၢ်ဖိၣ်ဒီးမၤဆါပယွဲသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ညီ န့ၢ်ကဲထီၣ်စ့ၢ်ကိးအသးဖဲ တၢ်သမံၤသမိးအလီၤသ့ၣ် တဖၣ်န့ၣ် လီၤ. ဖဲလၢနိၣ်ဝဲဘၣ် ၁၆ သီ ၂၀၂၃ နံၣ်န့ၣ် သဝီဖိတဂၤလၢအ မံၤမ့ၢ် ကိၣ်ဃ---လၢအအိၣ်လၢ ဃက---သဝီ, စၣ်ထွဲကရူၢ်, လၢ ကဆိကိၢ်ဆၣ်, ဘျးဒဝဲကိၢ်ရဲၣ်န့ၣ် ဘၣ်တၢ်ဖိၣ်အီၤလၢ SAC ခိၣ်သုးရဲၣ် (၅၅၉) ဒီး (၅၆၀) အသုးသ့ၣ်တဖၣ် ဖဲတၢ်သမံၤ သမိးအလီၤလၢက့ၤမ့ၢ်ခိၣ်တတီၤ လၢအအိၣ်ဘျးဒီး ငက---သဝီ န့ၣ်လီၤ. ကိၣ်ဃ---အံၤလဲၤဟးဝဲလၢ ဃက---သဝီဒ်သိးက လဲၤ ပှၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤ လၢအနီၢ်ကစၢ်အဂီၢ် ဒီးဘၣ်တၢ်ဖိၣ်တံၢ် ဃာ်အီၤ ဖဲအဟဲက့ၤလၢက့ၤအခါန့ၣ်လီၤ. SAC သုးဖိသ့ၣ်တဖၣ်ပတုာ် အီၤလၢက့ၤ ဝံၤဃိကွၢ်ဝဲအလီၤ, အသိလုၣ်ယီၢ် ဒီးသံ ကွၢ်သမံၤသမိးဝဲအီၤတၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢ SAC သုးဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဃိ ကွၢ်အသိ လုၣ်ယီၢ်အခါန့ၣ် ထံၣ်ဝဲကသံၣ်ကသ့ၣ် အဖျၢၣ် ၂၀ လၢသိလုၣ်ယီၢ်အခါန့ၣ်နီၤကိၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢ SAC အသုးသံ ကွၢ် ကိၣ်ဃ--- ဘၣ်ဃးဒီးကသံၣ် ကသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအခါ, ကိၣ် ဃ---တဲအီၤလၢကသံၣ်တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်ဒၣ်လၢအနီၢ်ကစၢ်က သူ ဝဲဖဲအ မၤတၢ် အခါန့ၣ်လီၤ. ဒ်လဲၣ် ဂ့ၤဂ့ၤ SAC သုးဖိအကျါတ ဂၤစံးအီၤလၢ “နလီၤအိၣ်နဆၣ်လီၤ. ယသ့ၣ်ညါလၢနပူၤ ကသံၣ် တဖၣ်အံၤလၢ PDF အဂီၢ်လီၤ.” ဖဲလၢ SAC သုးသ့ၣ်တဖၣ် သံ ကွၢ်သမံၤသမိးဝဲကိၣ်ဃ---အဆၢကတီၢ်န့ၣ် ထီဝဲတီၢ်ဝဲဒၣ် ကိၣ်

ဃ---န့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်ဝံၤ အလီၤခံ SAC သုးခိၣ်အကျါတဂၤတဲပျါ တဲဖုးဝဲကိၣ်ဃ---လၢ “ဘၣ်ဃး ဒီးတၢ်အံၤန့ၣ် နတဘၣ်တဲပုးမ တၢတဂၤ မးဘၣ်. နမ့ၢ်တဲပုးပှၤတဂၤဂၤ ဒီးပမ့ၢ်ထံၣ်ဝဲတၢ်တီၣ် ဖျါထီၣ်အီၤလၢ လဲဖိခိၣ် န့ၣ် ပကမၤသံၣ်န့ၣ်လီၤ.”

စးထီၣ်လၢတၢ်ကဲထီၣ်သးအံၤတံၢ်အလီၤခံန့ၣ် ကိၣ်ဃ---အံၤပျါဝဲ လၢကဟးထီၣ်က့ၤလီၤဒီး အဝဲအိၣ်တၢ်တန့ၢ်အါအါ ဘၣ်. ကိၣ် ဃ---အမါဒုးသ့ၣ်ညါဝဲ KHRG လၢဒူဖိသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ် အိၣ်လၢတၢ်ပျါတၢ်ဖုးအပူၤ ဒီးဘၣ်ယိာ်ဘၣ်ဘျီ တၢ်လၢအတၢ် ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဒူဖိသဝီဖိလၢတၢ်ဖိၣ်ဆူၣ်ဒီးမၤဆါပယွဲအီၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် တူၢ် ဘၣ်ဝဲသးတၢ်ဆိကမိၣ်တဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စး ဒီးအ ဝဲသ့ၣ်ပျါတီၢ် ဝဲ တၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဖိၣ်ဆူၣ်ဒီးမၤဆါပယွဲဒူဖိသဝီဖိ ဟဲအါထီၣ် လၢကိၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံး အပူၤအံၤ ဒုးအါထီၣ်ဝဲတၢ်ဘၣ် ယိာ် ဘၣ်ဘျီ ဒီးတၢ်ပျါတၢ်ဖုးလၢဒူဖိသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ကလဲၤ က့ၤထီၣ်က့ၤလီၤဖဲးအိၣ်မၤအိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

၁. တၢ်မၤဆါပယွဲ ဒီးတၢ်မၤဒၢၣ်မၤလီၤနီၢ်ခိကွၢ်ဂီၤ ဒ်တၢ် ဟ့ၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်အသိး

ဒူဖိသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဖိၣ်ဆူၣ်အီၤဒီးဒုးတံၢ်ဃာ်အီၤ လၢ တအိၣ်ဒီးတၢ်အုၣ်သးနီၤတမံၤဘၣ် ဒီးတၢ်ဖိၣ်အဝဲသ့ၣ် ခိဖျါ တၢ် ဆိကမိၣ်လၢ အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ထွဲဒီးလီၢ်ကဝီၤသုးပာ်ဆၢတၢ်သ့ၣ် တဖၣ် မ့ၢ်တမ့ၢ် ဆီၣ်ထွဲဝဲသုးပာ်ဆၢတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အဃိ န့ၣ် လီၤ. ဖဲလၢ SAC သုးသ့ၣ်တဖၣ် ဆိမိၣ်ကမၣ်သဝီဖိ ဒီးဖိၣ်ဒုး တံၢ်ဃာ်ဝဲ အခါန့ၣ် ဟ့ၣ်ဝဲသဝီဖိတၢ်စံၣ်ညီၣ် ဒ်အမ့ၢ်မၤပျါ မၤ ဖုး, မၤဆါပယွဲသဝီဖိနီၢ်ခိကွၢ်ဂီၤ ဒီးမၤနီၢ်စံၣ်နီၢ်စံၣ်ဝဲသဝီဖိ အ ကလုၣ်ကလုၣ်န့ၣ်လီၤ.

သဝီဖိသးစၢ်ပိာ်ခွါလၢအမံၤမ့ၢ်ဝဲစီၤင--- ဒီးအိၣ်လၢစက---သဝီ, တန့ၢ်ကရူၢ်, ဒွဲၣ်လိကိၢ်ဆၣ်, မ့ၢ်တြီၢ်ကိၢ်ရဲၣ် န့ၣ် ဘၣ်တၢ်ဖိၣ်ဒုး တံၢ်ဃာ်အီၤလၢ SAC သၢဘျီဖဲလၢနိၣ်ဝဲဘၣ် ၂၀၂၃ နံၣ်အပူၤ ဒီး လၢခံကတၢ် န့ၣ်ဘၣ် တၢ်မၤဆါပယွဲအီၤတုၤလၢအသံန့ၣ်လီၤ. လၢအခိၣ်ထံးတဘျီန့ၣ် ဘၣ်တၢ်ဖိၣ်အီၤဒီးဒုးတံၢ်ဃာ်အီၤလၢ အ စံၣ်ပူၤဝံၤ တၢ်သံကွၢ်အမံၤအသၣ်ဒီး အတၢ်ဘၣ်ထွဲဒီး သုးဖိၣ်စု ကဝဲၤအိၣ်တမံၤမံၤဖါန့ၣ်လီၤ. တံၢ်အလီၤခံ SAC သုးသ့ၣ်တဖၣ် မၤဆူၣ်အီၤဒီးအသကိးတနီၤ လၢကလဲၤဆၢအဝဲသ့ၣ် ဆူဝဲဝဲ လု ကျဲမ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢခံဘျီတဘျီန့ၣ် ဘၣ်တၢ်ဖိၣ် အီၤဖဲလၢအ ဟးလၢက့ၤဒီးအသကိး မိၢ်စ---ဒီးဆ---အခါန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ် ဒီသ ကိးသၢဂၤအံၤ တၢ်ဖိၣ်အီၤခိဖျါ တၢ်တဲလၢအဝဲသ့ၣ်အတၢ် ဘျးစဲအိၣ်ဒီး ကညီသုးဖိၣ်စုကဝဲၤသ့ၣ်တဖၣ် ဖဲလၢတၢ်ထံၣ် လၢအ ဝဲသ့ၣ်စိာ်ဃုာ်ဒီး လီဆၣ်ဒါအဃိန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် တဲအီၤလၢ လီဆၣ်ဒါသ့ၣ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်ဒၣ် လၢအဝဲသ့ၣ်အနီၢ်

က စၢ်ကသုဝဲ လၢကဆးအလီၤတဲစိအဂီၢ်ဘၣ်ဆၣ်တၢ်တနၢ်အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်. SAC သုးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤဟ့ၣ်လီၤဝဲပုၤသးစၢ် သၢဂၤအံၤ စ့ပယီၤ ၂၄၀,၀၀၀ ကး [114 ဒိၣ်လၢၣ်] ဒီးမၤဝဲအလဲပုၤတၢ်အိၣ်တၢ် အီၤလၢပုၤသုးဖိသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် လၢဆက---သဝီ, တန့ကရူဂါန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်သန့က့ မ့ၢ် ဆ---တခီတၢ် မၤအအိၣ်တၢ်ဒီး SAC သုးဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်ဝံၤအလီၤခံတယံာ်ဘၣ်န့ၣ် SAC အသုးတဖုအံၤဘၣ်တၢ်လဲၤခးအီၤလၢ ကညီဒီကလုၣ်တၢ်ထူၣ်ဖျဲး သုးမ့ၢ်ဒိၣ် (KNLA) အသုးသ့ၣ်တဖၣ်ဒီးမိၢ်စ---ဒီး စီၤလၢ---ခံၤက့ၤ ကဒါဝဲတဘျီလၢဘၣ် ဒီဖျါလၢတၢ်ဒုးကဲထီၣ်အပိန့ၣ်လီၤ. SAC အသုးသ့ၣ်တဖၣ်ဆိ ကမိၣ်ဝဲလၢသဝီဖိသး စၢ်သၢဂၤအံၤပာ်ဃုာ်ပာ်ဂီၢ်လၢ တၢ်လဲၤခးအဝဲသ့ၣ် တၢ်ရဲၣ်တၢ် ကျဲၤအပူၤ ဒီးအဝဲသ့ၣ်စံးဝဲဒၣ်လၢ မိၢ်စ---န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲ KNLA အပူၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဂၤန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဟ့ၣ် တၢ်စံၣ်ညီၣ်အဂီၢ်, ဆ---န့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဒုးဃာ်အီၤ ဒီးမၤဆါပယုၤအီၤနးနးကလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. SAC သုးဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဒွဲၣ်ထီၣ်ဝဲ ဆ---အမဲာ်သၣ်ဒီးမ့ၢ်အူ, ဆဲးဝဲအချၢ ဃံလၢဒီ ဒီးတီၢ်ဝဲအခိၣ်သၣ်ဃံန့ၣ်လီၤ. SAC သုးဖိတဖၣ်တဲဝဲ ဆ---လၢ

“သုသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ သုမ့ၢ်ဝဲကီၢ် သုလုၤသုးဖိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. နထံၣ်ဧါဖဲလၢတၢ်ပျါလီၤနသကိးအခါန့ၣ် KNLA အသုးသ့ၣ်တဖၣ်ဟဲးဝဲပုၤန့ၣ် လီၤ. နသကိးခံၤမ့ၢ်တဟဲက့ၤကဒါဘၣ်ဒီး KNLA သုးမ့ၢ်ဟဲးဝဲကဒီးပုၤန့ၣ် ပကချၢ လီၤဆၢထၢၣ်န့ၣ်လီၤ.”

သဝီသးပုၤလၢစက---သဝီ လဲၤထံၣ်လိာ်တဲသကိးတၢ်ဒီး SAC အသုး ဒီး SAC အသုးစံး အီၤလၢ အကဘၣ် ဟ့ၣ်က့ၤစ့ လၢအဝဲသ့ၣ်ဟ့ၣ်လီၤ မိၢ်စ---ဒီး စီၤလၢ---ဒိသိးတၢ်ကပျါလီၤကွံာ် ဆ---အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ပျါလီၤကွံာ် ဆ--- ဖဲန့ၣ်အဝဲန့ၣ်ဝံၤအဝဲဘၣ်ဒီးကူစါယါဘျီက့ၤ အတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ် ထံးအလီၤ သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢနီၣ်ဝဲဘၣ် ၂၄ သီ ၂၀၂၃ နံၣ်, ကဘၣ်ဖဲဟါဒီ ၃:၀၀ နံၣ်ရံၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ် စီၤလၢ---အံၤဘၣ်တၢ်ဖိၣ်က ဒီးအီၤအသီတ ဘျီလၢ SAC အသုးတဖုဃီလီၤလီၤ ဖဲအလဲလၢကျဲ ဒိသိးကလဲၤထံၣ်လိာ်သးဒီးအသကိး သ့ၣ်တဖၣ်အခါ ဒီးဘၣ်တၢ်ဖိၣ်အီၤဖဲတၢ်ညီၣ်အိၣ်ဖျဲးအိၣ်အလီၤ အဃၢၤတတီၤန့ၣ်လီၤ. စီၤလၢ---အံၤတၢ်ဖိၣ် အီၤဝဲၤ တၢ်စၢ်တၢ်ဃာ်အီၤတပူၤဃီဒီး သဝီဖိလၢတၢ်ဖိၣ်အီၤ လၢမဲာ်ညါတဂၤ လၢအမံၤမ့ၢ်စီၤရဲၤ---ဒီးအိၣ်ဟဲ လၢဆက---သဝီ, တန့ကရူဂါန့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢတၢ်ဒုးတၢ်ဃာ်စီၤလၢ---အံၤဝဲၤတဘျီ ဃီန့ၣ် SAC သုးစကီၤ လၢအဘၣ်မူဘၣ်ဒါဖဲန့ၣ်တဂၤ ဟ့ၣ်ဝဲအသုးဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢဒီ ဒီးမၤဝဲအမၤဆါပယုၤစီၤလၢ---န့ၣ်လီၤ. SAC အသုးဖိသ့ၣ်တဖၣ်ထူဝဲတီၢ်ဝဲစီၤလၢ--- ဝံၤကွဲးထုးထီၣ်ဝဲအ

မဲာ်ချဲခံကပၤလၢာ် ဒီးဘျီကွံာ်ဝဲအနၢ်လၢဒီန့ၣ်လီၤ. SAC သုးဖိသ့ၣ် တဖၣ်တဲစိလၢ---ဒိအံၤ “ဖဲတၢ်ဖိၣ်န့ၣ်အပူၤကွံာ်တဘျီန့ၣ် နဟံးန့ၣ်စ့ဝံၤ နစံာ်ဖျိးဒီး နဟဲက့ၤ ခးပုၤ ဒီးအခဲအံၤန့ၣ်န ဟဲကွံာ်ဟ့ၣ် ကွံာ်စုၣ်ကဒီးပုၤန့ၣ်လီၤ.” ဖဲလၢ SAC သုးဖိသ့ၣ်တဖၣ် ကွဲးထုးထီၣ်အမဲာ်ချဲဒီး ဘျီကွံာ်အနၢ်အခါစံးဝဲ “မဲာ်ချဲလၢ ဟဲကွံာ်ဟ့ၣ် ကွံာ်စုၣ်ပုၤ ဒီးနၢ်လၢဟဲကနၢ်ဟ့ၣ်သ့ၣ်တၢ်” န့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢတၢ်မၤ ဆါပယုၤဝဲစီၤလၢ---အဆၢကတီၢ်န့ၣ်, စီၤရဲၤ---စံာ်သ့ၣ်ဒီးစံာ်ဖျိး ကွံာ်န့ၣ်လီၤ. စီၤရဲၤ---တဲဘၣ်သဝီဖိလၢတန့ ဟီၣ်ကဝီၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢတၢ်ကဲထီၣ်သးဒီးစီၤလၢ--- အဂ့ၢ် ဒီးစက---သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် လဲၤဝဲဆူမဲာ်ပြဲးခံသုး ကလၢ ဒိသိးကလဲၤဃုက့ၤစီၤလၢ---အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်လဲၤ ဃုက့ၤစီၤလၢ---အခါ, SAC သုးဖိသ့ၣ်တဖၣ် တဲဝဲ သဝီဖိလၢ စီၤလၢ---န့ၣ်ဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်အသံလဲဖဲလၢ KNLA သုးသ့ၣ်တဖၣ် လဲၤခးအဝဲသ့ၣ်အခါလဲ ဒီးတဟ့ၣ်အါထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျဲၤအဂၤနီတမံၤဘၣ်.

ဖဲလၢနီၣ်ဝဲဘၣ် ၂၂ သီ ၂၀၂၃ နံၣ်န့ၣ် SAC သုးသ့ၣ်တဖၣ်ဖိၣ်ဝဲ စီၤရဲၤ---ဖဲအဝဲလဲၤကွံာ်အကျိၢ်လၢဆက---တၢ်လီၤအခါန့ၣ်လီၤ. SAC သုးသ့ၣ်တဖၣ်သံကွံာ်ဝဲ စီၤရဲၤ---တၢ်သံကွံာ်အါမး ဒီးစံးဝဲလၢစီၤရဲၤ---အံၤအတၢ်ဘျး စဲအိၣ်ဝဲဒီး KNLA အသုးသ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. စီၤရဲၤ---က့ၤတဲပုၤကဒါတၢ်ကဲထီၣ်သးဒိအံၤ

“SAC သုးသ့ၣ်တဖၣ် တီၢ်ယၤလၢဃဲာ် ဒီးယသ့ၣ်လီၤဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ် ဒဲယမဲာ်သၣ်ဝံၤလဲၤဟံးန့ၣ်ဝဲပျဲၤ ဒီးစၢ်ဃာ်ယစုလၢယချၢဃံန့ၣ်လီၤ. ယစုသ့ၣ်တဖၣ်ညိးထီၣ်ဒီဖျါလၢ ယသ့ၣ်လဲၤတန့ၢ်ဘၣ် အပိန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်စၢ်ယၤဃံးဒိၣ်မး အပိယကီၤတန့ၢ်လၢဘၣ် ဒီးယမၤဝဲအသုးစကီၤလၢ ကဟဲမၤကျိၢ်လီၤန့ၢ်ယၤပျဲၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢတၢ်မၤလီၤ ကျိၢ်န့ၢ်ယၤပျဲၤအခါန့ၣ် ယတူၢ်ဘၣ်မုၣ်ဒိၣ်ထီၣ်တစဲးန့ၣ်လီၤ”

စီၤရဲၤ---အံၤတၢ်ဖိၣ်အီၤခံသီဝံၤအလီၤခံ တၢ်စၢ်ဃာ်အီၤတပူၤဃီဒီးစီၤလၢ---ဖဲတၢ်မၤသံဝဲစီၤလၢ---တန့ၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢ SAC သုးဖိသ့ၣ်တဖၣ်သံကွံာ်သံဒီးဒီးမၤဆါပယုၤဝဲစီၤလၢ---အခါ, စီၤရဲၤ---ဃုာ်လီၤသ့ၣ်ပျဲၤ လၢတၢ်စၢ်ဃာ်အီၤ ဒီးဃုာ်ပူၤဖျဲးအသးဆူပုၤပူၤန့ၣ်လီၤ. စီၤရဲၤ---အံၤဃုာ်ပူၤဖျဲးန့ၢ်ဝံၤအလီၤခံ, မံဝဲတန့ၢ်ဘၣ်တဘျးသီညါ ဒီဖျါလၢအပူၤ တၢ်အပိန့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်လၢန့ၣ်လံၤလဲၤန့ၣ် သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်ပျဲၤဝဲဒၣ်လၢ SAC သုးကဖိၣ်အဝဲသ့ၣ်အပိ အဝဲသ့ၣ်လဲၤ ဝဲဆူအစံာ်ပျဲၤ ဒီးဒုးကျဲၤပူၤတဘျီလၢ ဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကဲထီၣ်သးလၢအဂၤတခါတခါ, ဖဲလၢယူၤလံ ၉ သီဂီၤခီ ၂၀၂၃ နံၣ်န့ၣ်, သဝီဖိလၢအအိၣ်ဘူးဒီးပရဲလိာ် ကျိမုၢ်ထီၣ်လၢ လၢာ် ဒိၣ်ကီၢ်ဆၣ်, ချၢၣ်လွံာ်ထူၣ်ကီၢ်ရၣ်အပူၤသ့ၣ်တဖၣ် လဲၤဝဲ ဆူက့ၢ်တကါတၢ်ဒိသိးကလဲၤပူၤ တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲ အဝဲ သ့ၣ်လဲၤန့ၣ်လီၤပူၤအခါန့ၣ် SAC ဒိၣ်ချ့သးရၣ် (၂၆၄) အသးဖိသ့ၣ်တဖၣ်ပတုၢ်အိၣ် ဒီးဖိၣ်ဝဲသဝီဖိအကျိ ၁၆ ဂၤ ခီ ဖျိအစံး ဝဲလၢသဝီဖိတဖၣ်အံၤဆူၤန့ၣ် PDF အတၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်ဒီး တၢ်ဖိတၢ်လံၤအဂၤ သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိလၢတၢ်ဖိၣ်အိၣ်အကျိ သၢဂၤန့ၣ် အဟံၣ်ဖိဃီဖိပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ် လၢ SAC သးတၢ် အဝဲသ့ၣ် နးနးကလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိလၢတၢ်ဖိၣ်အိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် အံၤ အဟံၣ်ဖိဃီဖိလဲၤဆူၤန့ၣ် အဝဲသ့ၣ်တၢ်အိၣ်န့ၣ်ဘၣ် ဆၣ်သ န့ၣ်က့ၢ်, တၢ်တပျဲထံၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢအနီၢ်ကစၢ်ဘၣ်. တၢ်ကဲထီၣ် သးဝံၤ အလီၤခံ ဖဲလၢယူၤလံ ၁၄ သီ ၂၀၂၃ နံၣ်န့ၣ် သဝီဖိသ့ၣ် တဖၣ်မၤဝဲတၢ်ထံၣ်လိာ်အိၣ်သကိး ဒီးသဝီသ့ၣ်က့ၢ် သးပုၤသ့ၣ် တဖၣ် ဒီးပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ အဝဲသ့ၣ်အဲၣ်ဒီး ကျဲးစၢၤဒိသိးတၢ် ကပျါလီၤက့ၢ်. သဝီဖိလၢတၢ်ဖိၣ် အိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်ဆၣ် ပျံၤဝဲ ဒၣ်လၢ ကလဲၤထံၣ်လိာ်သးဒီး SAC သးဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢအနီၢ် ကစၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲ လၢအိၣ်ကူး ၂၀၂၃ နံၣ်န့ၣ် တၢ်ပျါလီၤက့ၢ်သဝီဖိ လၢတၢ်ဖိၣ်အိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဒီးအဝဲသ့ၣ်အကျိအဂၤဟးဃုာ် အိၣ်က့ၢ်လၢတၢ်လီၤအဂၤ ခီဖျိအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ယိာ်တၢ်လၢ အတၢ် ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်အယိန့ၣ်လီၤ.

ဖဲလၢစဲးပထဲဘၣ် ၁၁ သီ ၂၀၂၃ နံၣ် ဂီၤခီ ၅ နံၣ်ရံၣ်ဒီး ၆ နံၣ် ရံၣ် အဘၢၣ်စၢၤန့ၣ် တၢ်ဒုးကဲထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢ PDF ဒီး SAC သး အဘၢၣ်စၢၤ ဖဲလၢ SAC ဒိၣ်သးရၣ် (၂၈၅) အသးဖိကအိၣ်အါ

တၢ်ဂီၤအံၤဘၣ်တၢ်ဒီးန့ၣ်အိၣ်ဖဲလၢစဲးပထဲဘၣ် ၁၃ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်န့ၣ် လီၤ. တၢ်ဂီၤအံၤပာ်ဖျါဝဲ သဝီဖိမိာ်ထ---လၢအသးနံၣ်အိၣ် ၂၆ နံၣ် ဒီးအိၣ်လၢတက---သဝီ, ပလီၣ်ဟီၣ်ကဝီ, လၢမုၢ်လၢ ကီၢ်ဆၣ်, ဘျဲးဒဝဲၢ်ကီၢ်ရၣ် တဂၤ အသံစိၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိဝဲအံၤ ဘၣ်တၢ်ဖိၣ် အိၣ်လၢ SAC သး ဖဲလၢစဲးပထဲဘၣ် ၁၁ သီ ၂၀၂၃ နံၣ်ဝံၤ တၢ်မၤ ဆါပယွဲအိၣ်တုၤအသံန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဂီၤအံၤ အပူၤ န့ၣ် တၢ်မၤသ ဘျဲးသဝီဖိအံၤအိၣ်က့ၢ်ပျါဝဲဒၣ်န့ၣ် လီၤ. (တၢ်ဂီၤ - လီၢ်ကဝီသဝီဖိ)

န့ၢ်ဒီးပုၤအဂၤ (၃၀) ဟဲထီၣ်ဝဲဆူ တက---သဝီ, ပလီၣ်ဟီၣ် က ဝီ, လၢမုၢ်လၢကီၢ်ဆၣ်, ဘျဲးဒဝဲၢ်ကီၢ်ရၣ်အခါန့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢတၢ် ဒုးကဲထီၣ်ဝံၤ အလီၤခံန့ၣ် SAC သးခးလီၤနီၤစါဝဲကျိဖးဒိၣ် ဆူ သဝီဒီးတၢ်လီၤလၢအအိၣ်ဘူးဖဲန့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အပူၤတုၤလၢ ဟါ ခီ ၁၂:၀၀ န့ၣ်ရံၣ် ၃၀ မံးနံးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ခးလီၤနီၤစါကျိ ဖးဒိၣ် အံၤ ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲသဝီဖိတၢ်ဘၣ်ဃုာ်မ့ၢ် ဟးဖျိန့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢ သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဃုာ်ထီၣ်ကွံာ်လၢအဒူသဝီအဆၢကတီၢ် သ ဝီဖိလၢအမံၤမုၢ် မိာ်ထ---လၢအသးနံၣ်အိၣ် ၂၆ နံၣ် ဒီးအိၣ်လၢ တက---သဝီ, ပလီၣ်ဟီၣ်ကဝီ, လၢမုၢ်လၢကီၢ်ဆၣ်န့ၣ် ဘၣ် တၢ်ဖိၣ် အိၣ်လၢ SAC သးန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိအံၤ SAC သးဖိၣ်အိၣ် ဝံၤ မၤဆါပယွဲအိၣ်တုၤအသံန့ၣ်လီၤ. SAC သးသ့ၣ် တဖၣ်ဖိၣ် စ့ၢ်ကိးဝဲ သဝီဖိအဂၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒီးက့ၢ်ကိးဝဲဆူပလီၣ်ဝှီၤ ပၤ ကီၢ်ရၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိတနီၤတၢ်ဖိၣ်အိၣ် ဝံၤတယံာ်ဘၣ်ဒီး တၢ် ပျါလီၤက့ၢ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်မ့ၢ်ဖိၣ်ဝဲသဝီဖိတဂၤဂၤ ခီဖျိတၢ်ဆိကမိၣ်လၢအမၤသကိး တၢ်ဒီး သးဖိၣ်စုကဝဲပၤဆါတၢ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ညီနီၤန့ၣ် တၢ် ပညိၣ် ဒီးလူၤဃုာ်ဖိၣ်စ့ၢ်ကိးအဟံၣ်ဖိဃီဖိ ဒီးပုၤလၢအဘူးတၢ်ဒီး အိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိ, ဖဲလၢ တၢ်မ့ၢ်ဖိၣ်ဒီးဒုး တၢ်ဃာ် ဝဲသဝီဖိတဂၤဂၤန့ၣ် ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲ တၢ်ပျါတၢ်ဖးဒိၣ်ဒိၣ် ကလဲၣ် လၢသဝီဖိဝဲန့ၣ်အဟံၣ်ဖိဃီဖိ ဒီးအတံၤသကိးသ့ၣ်တ ဖၣ် အကျိန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကဲထီၣ်သးတခါအပူၤန့ၣ် ပုၤမၤတၢ် လၢ ပုၤဂ့ၢ်ဝိခွဲး ယာ်အဂီၢ်တဂၤ ဘၣ်တၢ်ဖိၣ်အိၣ်ဒီးမၤလီၤမၤဆူၣ် အိၣ် ခီဖျိတၢ်ပာ်ကမၢ်နီၤစါအိၣ်လၢ အမ့ၢ် PDF သးအယိန့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢတၢ်ဖိၣ်အိၣ် ဒီးမၤလီၤမၤဆူၣ်အိၣ်အံၤအဖိမ့ၢ် ဘၣ်ပျါတၢ် လၢ အနီၢ်ကစၢ် အဂီၢ် ဒီးစံးဝဲ

“ဖဲလၢ SAC သးဖိၣ်ယပါဝံၤအလီၤခံန့ၣ်ယနီၤ ဟူၤလၢအဝဲသ့ၣ်ဟးလူၤဃုာ်ဖိၣ်စ့ၢ်ကိး ပဟံၣ်ဖိ ဃီ ဖိအဂၤ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဟးဒုးနံၣ် ပုးဝဲပဟံၣ်ဖိဃီဖိအဂီၢ် ဒီးသံကွၢ်ဝဲပအိၣ်တၢ် အလီၤအကျဲန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်သံကွၢ်စ့ၢ်ကိး လၢ ယပါန့ၣ်အဖိအိၣ်ပုၤဂၤလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲ သ့ၣ် သံကွၢ်ဝဲပုၤလၢအဂၤလၢ မ့ၢ်ပကက့ၢ်ကဒါ က့ၢ်ဒိဆူ ယဘ--- သဝီ [ဟံၣ်ဖိ ဃီဖိအိၣ်ဆိး တၢ်အလီၤ] ဒိၣ်န့ၣ်လီၤ. ယဆိကမိၣ်ဒုးအဝဲသ့ၣ် အဲၣ်ဒီးဖိၣ်ဝဲပဟံၣ်ဖိဃီဖိခဲလၢာ်န့ၣ်လီၤ. ပအိၣ် ဒီးတၢ်ဘၣ်ယိာ်ဘၣ် ဘျီလၢ ပတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ အဂီၢ် ဒီးပဘၣ်ဃုာ်ဆူတၢ်လီၤတတီၤဝံၤတတီၤ

န့ၣ်လီၤ.”

ဂ. တၢ်မၤဆါပယွဲၣ်ဒ်တၢ်မၤပျံၤမၤဖုး (မ့တမ့ၢ်) တၢ်သူနါစီၤ တၢ်စိတၢ်ကမီၤ

SAC သုး ဒီးသုးဖိၣ်စုကဝဲၤအဂၤ လၢအမၤသကိးတၢ်ဒီးအဝဲ သ့ၣ်တဖၣ် မၤဆါပယွဲၣ်စုကိးသဝီဖိ လၢတအိၣ် ဒီးတၢ် ပညိၣ် ဘၣ် ထွဲဒီးဒုးယၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဖျိဖျါဖျါနီၣ်တမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဲထီၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တၢ် ပၣ်နီၣ်အိၣ်ဒ် တၢ်ဟူးတၢ် ဂဲၤလၢ SAC သုးမၤဝဲ ဒ်သိးကပံၤဖျါဝဲဒ်လၢ အဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒ်ဒီး တၢ်စိတၢ်ကမီၤ လၢတလိၣ်ပျံၤဝဲ တၢ်စံၣ်ညီၣ် လၢသဲးစးအဖိလၢ နီၣ်တမံၤ ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်သူနါစီၤဝဲအတၢ်စိတၢ်ကမီၤ ဒီဖျိ မၤကမၣ်, မၤပျံၤမၤဖုး ဒီးမၤဆါပယွဲၣ်ဝဲ ထံဖိကိၣ်ဖိကမ့ၢ်သ့ၣ်တ ဖၣ် ဘၣ်ဆၣ် တဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်နီၣ်တမံၤဘၣ်.

အဒိ, ဖဲလၢအုၣ်ဖျၢ ၂၀၂၃ နံၣ်န့ၣ် စီၤဒ---, လၢအသးနံၣ်အိၣ်ဝဲ ၃၀ နံၣ် ဒီးအိၣ်လၢ ထက---သဝီ, ကမိသ့ၣ်ဟီၣ်ကဝီၤ, လၢဒိၣ် စိကိၣ်ဆၣ်, ဘျဲးဒဝဲၤကီၢ်ရဲၣ်န့ၣ် ဘၣ်တၢ်ဖိၣ်အိၣ်လၢ SAC ခိၣ်ချ့ သုးရဲၣ် (၄၀၉) အသုးသ့ၣ် တဖၣ်လၢအအိၣ် ဆီလီၤအသးဖဲ ၀ ပိုဒိးတၢ်သမံၤသမိးအလီၤ လၢဒဝဲၤအဝုၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. စီၤဒ---အံၤ လဲၤဆၢ ဝဲပုၤကိၣ်ဖိဆူကိၣ်လၢဒဝဲၤဒီးဖဲအဟဲက့ၤဆူအဟံၣ်လၢ ကျဲးဒိးသိလ့ၣ်ယီၤအခါန့ၣ် SAC သုးဖိလၢအအိၣ် လၢတၢ်သမံၤ သမိးအလီၤသ့ၣ် တဖၣ်မူလၢတၢ်မူတၢ်ဘျီဒီးကိးအိၣ်ဘၣ်ဆၣ် အ ဝဲတနၢ်ဟူဝဲဘၣ်ဒီဖျိ ကါစဲး သိၣ်ဒိၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ. ဒီဖျိအဝဲ တ ပတုၣ်ဘၣ်အသိး, SAC အသုးသ့ၣ်တဖၣ်ဟဲလူၤပိၣ်အခံ လၢကါ ဒီးဖိၣ်အိၣ်ဖဲ ဒက---သဝီလၢအအိၣ်ဖဲ ထံလၢက့ၤ ဟီၣ်ကဝီၤန့ၣ် လီၤ. တၢ်ဖိၣ်အိၣ်ဝဲအလီၤခံ, SAC သုးသ့ၣ်တဖၣ်တၢ် ဝဲအိၣ်ဒီး နီၣ်က့ၤန့ၣ်လီၤ. စီၤဒ---အံၤမ့ၢ် ဒၣ်သဝီ ဖိမ့ၢ်ဆ့ၣ်မ့ၢ်ဂီၤတဂၤ လၢ အမၤတၢ်လၢဒုးပူၤ လၢတၢ်လုၢ်အိၣ် နီၣ်ခိးသးသမူအဂီၢ် န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကဲထီၣ်သးအဂၤတခါတခါန့ၣ် ဖဲလၢအိၣ်ကူး ၁၇ သီ ၂၀၂၃ နံၣ်န့ၣ်, စီၤတၢ်ဒါဝဲလၢအမ့ၢ်ဝဲ ကညီဘူးဒးသုးမ့ၢ်ဒိၣ် (DKBA) အပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဂၤ မၤသကိးတၢ်ဒီး SAC ဒီးမၤဆါပယွဲၣ်ဝဲ သဝီဖိသၢဂၤ လၢကျဲမ့ၢ်ခိၣ်ဖဲမံက့ၤကရူၢ်, ဖၣ်အၣ် ကီၢ်ဆၣ်, ဒုသ ထူၣ်ကီၢ်ရဲၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိသၢဂၤအံၤမ့ၢ်ဝဲ စီၤန---(၄၉ နံၣ်), စီၤ ပ---(၂၃ နံၣ်) ဒီးစီၤဖ--- (၄၀ နံၣ်) ဒီးအဝဲသ့ၣ်အိၣ်လၢ ပက--- သဝီ, မံက့ၤကရူၢ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိသၢဂၤအံၤမ့ၢ်ဝဲပုၤမၤအိၣ်မ့ၢ်ဆ့ၣ် မ့ၢ်ဂီၤ လၢအမၤဆါ ဝဲလၢဖိပြဲသ့ၣ်တဖၣ် လၢတၢ်လုၢ်အိၣ် အ ဟံၣ်ဖိဃီဖိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢခိၣ်ဖဲဘိသုးခိၣ်အံၤ ထံၣ်ဝဲပုၤ ဟံၣ်ပူၣ် ထီၣ်လၢဖိပြဲသ့ၣ်တဖၣ်လၢကျဲ ဖဲအဝဲလဲၤဆူ နက--- တၢ်လီၤလၢအအိၣ်လၢ ဖၣ်အၣ်ကီၢ် ဆၣ်အခါန့ၣ် အဝဲတဲ အါ ဝဲသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဃုကညး အိၣ်ဒီး စံး အိၣ်လၢ ကထူးကွံၣ် လၢဖိပြဲလၢ တၢ်ပၣ် ပူၣ်ထီၣ်အိၣ်ဘၣ် ဆၣ် ခိၣ်ဖဲဘိသုးခိၣ်အံၤမၤဆါပယွဲၣ်ဝဲသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် နးနး

ကလဲၣ် န့ၣ်လီၤ. ဒီဖျိတၢ်တီၢ်ဝဲစီၤန---လၢသ့ၣ်အသိး အထးခိၣ် သ့ၣ်ဖးဝဲ ဒီးစီၤပ--- ဒီးစီၤဖ---စုကိး ဘၣ်တၢ် တီၢ်တပျုၣ်အိၣ်တ ဘျး ထံၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီဖျိတၢ်ကဲထီၣ်သးအံၤအသိး သဝီဖိလၢအ အိၣ်ဖဲလီၤကဝီၤဖဲန့ၣ်သ့ၣ် တဖၣ် ပျံၤဝဲလၢတၢ် ကမၤနီၣ်စီၤအဝဲ သ့ၣ်ဒ်န့ၣ် စုကိးန့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအမၤကမၣ်တၢ် စီၤတၢ်ဒါဝဲအံၤ မ့ၢ်ဝဲ ဒုးယၤခိၣ် လၢအအိၣ်လၢ DKBA သုးကျိၤလၢအဘၣ်တၢ် တီခိၣ်ရိၣ် မဲအိၣ်လၢ စီၤဘိၣ်ဘိအဖိလၢန့ၣ်လီၤ.

SAC သုးဖိသ့ၣ်တဖၣ်ဖိၣ်စုကိးဝဲသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဖဲလၢသဝီဖိ သ့ၣ်တဖၣ်လဲၤဖဲလဲၤမၤတၢ်လၢအစံၣ်ပူၤ ဒီးအတၢ်သူၣ် အိၣ်ဖျး အိၣ်အလီၤအခါန့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢအိၣ်ကထီဘၣ် ၇ သီ ၂၀၂၃ နံၣ် ဟါခိ ၄:၀၀ န့ၣ်ရံၣ် ၃၀ မံးနံးအဆၢကတီၢ်န့ၣ် SAC သုးဖိသ့ၣ် တဖၣ်ဖိၣ်ဒီးမၤဆါပယွဲၣ်ဝဲ နီၣ်ဘ---လၢအအိၣ်လၢ ဖက---သဝီ, မးထီ ကရူၢ်, ဒွဲၣ်လိကီၢ်ဆၣ်, မ့ၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရဲၣ်န့ၣ်လီၤ. နီၣ်ဘ--- အံၤ SAC သုးဖိၣ်အိၣ်ဖဲအလဲၤကွၢ်ပုၤနီၣ်လၢအစံၣ်ပူၤ လၢအအိၣ် လၢသ့ၣ်ခိၣ်လီၣ် ဟီၣ်ကဝီၤန့ၣ်လီၤ. နီၣ်ဘ---လဲၤကွၢ်ဝဲအ ပုၤနီၣ် သၢဒုလၢအကစၢ် ဒီဖျိအဆိကမိၣ်ဝဲလၢ တၢ်သဘံၣ်သဘုၣ်အ ဆၢကတီၢ်ဒ် အံၤန့ၣ် အဖိခွါဒီးအမၤမ့ၢ်လဲၤကွၢ်ပုၤနီၣ်န့ၣ် တၢ်လီၤ ပျံၤဘၣ်ယီၤကအိၣ်အိၣ်အသိးန့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢ SAC သုးဖိၣ်ဝဲ နီၣ်ဘ---ဝဲန့ၣ် ထိးဝဲအကျိၣ်ခိၣ်လၢနီၣ်ဘ---အသးနီၣ်ပုၤဒီး သံကွၢ် ဝဲ နီၣ်ဘ---တၢ်သံကွၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သိးကမၤနီၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ် ကျိၤ ဘၣ်ဃး ဒီး သုးဖိၣ်စုကဝဲပုၤဆါတၢ်သ့ၣ် တဖၣ်အတၢ် ဟူး တၢ်ဂဲၤ လၢလီၤကဝီၤပူၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်ဝဲအလီၤခံ အဝဲသ့ၣ်က့ၤ ကိး ဝဲနီၣ်ဘ---ဆူအသုးကလၢ လၢအအိၣ်လၢဝဲမ့ၢ်ပုၤဒ် သိးကလဲၤထံၣ်လီၣ် သးဒီးအသုး ခိၣ်န့ၣ်လီၤ. နီၣ်ဘ---အံၤက တၢ်ပယီၤကျိၣ်တဘၣ်ဘၣ်အသိး ထံၣ်ဘၣ်ဝဲတၢ်ကီၢ်ခဲလၢ

တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤ ဘၣ်တၢ်ဒိအိၣ်ဖဲ လၢခိၣ်ဝဲဘၣ် ၂၇သီ, ၂၀၂၃ နံၣ် ဖဲ ဒေ--- သဝီ, မးထီကရူၢ်, ဒွဲၣ်လိကီၢ်ဆၣ်, မ့ၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရဲၣ် အပူၤလီၤ. တၢ်ဂီၤအံၤဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲ နီၣ်ပ--- လၢ SAC ပယီၤသုးဖိၣ် နီၣ် အိၣ် သမံၤသမိးအိၣ် ဒီးစၢဃာ်အိၣ်ဒိတနၢ်ကျါလၢပုၤလီၤ. အဝဲ ဘၣ်တၢ်ဖိၣ်န့ၣ်အိၣ်ဖဲအစံၣ်ပူၤဖဲအကွၢ်အပုၤနီၣ်တဖၣ်အခါလီၤ. (တၢ် ဂီၤ - KHRG)

ကတဲသကိးတၢ်ဒီး SAC သးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲကျဲးစၢၤ တဲပုးဝဲ SAC သးသ့ၣ်တဖၣ်လၢအလဲၤကျိၣ်ဒုၣ်ပနၢ်တၢ်ဘၣ်ဆၣ် SAC သးသ့ၣ်တဖၣ်မၤနီၤဖိဒဲအိၣ်န့ၣ်လီၤ. SAC သးသ့ၣ်တဖၣ်စၢၤဘၣ်စီၣ်အိၣ်လၢပုၤဒိတန့ၣ်ညါလၢတၢ်ခၢ်ကျါ ဒီးတဒုၣ်အိၣ် အိၣ်တၢ် ဘၣ်. လၢခံန့ၣ်အတၢ်ဒုးအိၣ်အိၣ်ကိၣ်ဒီးအဝဲတအဲၣ်ဒီးဟံးအိၣ်ဝဲဘၣ်ဆၣ် ဘၣ်ဟံးအိၣ်ဝဲခိဖျိပျဲၤဝဲလၢတၢ်ကမၤဆါ အိၣ်အယိန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ဆ့ၣ်ထီၣ်တန့ၢ်မၤဝါထီၣ်မး ဘၣ်တၢ်ပျါလီၤက့ၤအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဒ်တၢ်ပာ်ဖျါထီၣ်တၢ်ဘၣ်ဝဲအသိး, သဝီဖိဖဲကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးပူၤတဖၣ် ညီန့ၢ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မံၣ်ဝဲဒုၣ်ဒီး တၢ်ဖိၣ်န့ၢ်ဆူၣ် ဒီးတၢ်မၤပယွဲ ဃုာ်ဒီးတၢ်မၤဘၣ်ဒိပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယာ်အဂုၤအဂၤတဖၣ် လၢ SAC သး ဒီး သးဘၣ်ထွဲတဖၣ် ဖဲအဝဲသ့ၣ်လဲၤတၢ်က့ၤတၢ်အခါ, လဲၤပုၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ် မ့ၢ်တဖၣ် ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဖဲတၢ်မၤတၢ်အဆၢကတီၢ်အခါန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်သဝီဖိတဖၣ်လၢအဘၣ်လဲၤဖဲလဲၤမၤ မ့ၢ်တဖၣ် ဘၣ်မၤအိၣ်မၤအိၣ်လၢတန့ၢ်ဂီၢ်တန့ၢ်ဂီၢ်လၢတၢ်လုၢ်အိၣ်နီၢ်ခိၣ်သးသမူအဂီၢ် တဖၣ် တမ့ၢ်တၢ်ညီလၢအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်လၢအကဟးဆဲးဝဲ တၢ်ဘၣ်ဆၢၣ်ဘၣ်တီၤဒီးသးဖိၣ်စုကဝဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လီၤဆီဒုၣ်တၢ်, တၢ်ကဲထီၣ်သးတနီၤန့ၣ်ဟဲကဲထီၣ်အသးလၢတၢ်ပလီၢ်သ့ၣ်ပလီၢ်သးဘၣ်အပူၤ ဒီးလၢကျဲးမ့ၢ်တၢ်လီၤအပူၤ စ့ၢ်ကိး တၢ်သမံသမိးအတြၢၤသ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်ဝဲအါမးအယိန့ၣ်လီၤ. စီၤခ---, လၢအသးန့ၣ်အိၣ် ၂၆ န့ၣ် ဒီး အိၣ်ဖဲ ပအ--- သဝီ, အလူကရူာ်, ကွဲးထီၣ်ကီၢ်ဆၣ်, ဒုသထူၣ်ကီၢ်ရ့ၣ်ပူၤတၢ်, အပၢ်ဘၣ်တၢ်ဖိၣ်အိၣ်လၢကျဲးဖဲအလဲၤမၤတၢ်လၢ တန့ၢ်ဂီၢ်တန့ၢ်ဂီၢ်အခါ ဒီးပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲအတၢ်အတၢ်သ့ၣ်ပျဲၤသးဖုးဒဲအံၤ -

“တချုးဒဲးလၢ သးဟံးန့ၢ်ဆူၣ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤဘၣ်အခါန့ၢ် ပလဲၤပက့ၤဘၣ်သဘူၤလီၤ. ပတန့ၢ်ဟူဘၣ် တၢ်ဖိၣ်န့ၢ်ဆူၣ်ပုၤ အဂ့ၢ်ဘၣ်. ဖဲသးဟံးန့ၢ်ဆူၣ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤဝဲအလီၢ်ခံဘျီ ပလဲၤက့ၤလၢအလူလ့ မးတဘူၣ်လၢဘၣ်. ပဘၣ်ပျဲၤတၢ် ဖဲပလဲၤထီၣ်က့ၤလီၤအခါ. ပဘၣ်ယိၣ်လၢတၢ်ဒုးကကဲထီၣ်ဘၣ်ဖုး. ဖဲတချုးဒဲးလၢ သးဟံးန့ၢ်ဆူၣ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤဘၣ်အခါ, ပတၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူလဲၤသးဘၣ်လီၢ်ဘၣ်စးဝဲလီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ဖဲသးဟံးန့ၢ်ဆူၣ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤဝဲအလီၢ်ခံဘျီ ပတၢ်လုၢ်အိၣ် သးသမူဟဲးထီၣ်ဝဲနးမးလီၤ.”

ဃ). သဝီဖိလၢတၢ်မၤပယွဲတဖၣ်ဘၣ်တၢ်မၤဆူၣ်အိၣ်လၢကကဲဝဲတၢ်ဒိသဒါကတီၢ် ဒီးပုၤဝဲတၢ်ဖိ

SAC သးတဖၣ်ဖိၣ်န့ၢ်ဆူၣ်ဝဲသဝီဖိတဖၣ် ဒီးမၤဆူၣ်အဝဲသ့ၣ်လၢကကဲဝဲတၢ်ဒိသဒါကတီၢ် မ့ၢ်တဖၣ် မၤဆူၣ်အိၣ်ဒဲပုၤဝဲတၢ်ဖိဒီးဘၣ်ပိၣ်ဝဲသးအခံ ဒီးဘၣ်ဟးဝဲလၢအခိၣ် ဖဲတၢ်လီၢ်ဟီၣ်ကဝီၤလၢပုၤထီၣ်ဒါတၢ်ဖိတဖၣ်ဟးဂဲဝဲအပူၤလီၤ. တၢ်အံၤဖျါဝဲတြၢ်ကလံၤလၢ အမ့ၢ်ဝဲတၢ်မၤပယွဲအဝဲသ့ၣ်တခါ, ဒီးတၢ်မၤဆူၣ်အဝဲသ့ၣ်ဝဲတၢ်လၢအဃၢ ဖဲလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ် လၢတၢ်ကခးအဝဲသ့ၣ်လၢသးဖိၣ်စုကဝဲတဖၣ် ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဟးဝဲအခါန့ၣ်လီၤ. အါန့ၢ်အန့ၢ်, သဝီဖိလၢအဘၣ်တၢ်မၤဆူၣ် အဝဲသ့ၣ်လၢအကဲဝဲတၢ်ဒိသဒါကတီၢ်တဖၣ်အံၤ အါတက့ၢ် တၢ်မၤဒါဒါမၤလီၤအဝဲသ့ၣ်ဖဲတၢ်ဖိၣ်ဒုးယာ်အဝဲသ့ၣ်အခါန့ၣ် လီၤ. လၢတနီၤအကျါ တၢ်မၤလီၤမၤန့ၢ်ဆူၣ်ကွံၣ်အဝဲသ့ၣ်, တၢ်ပာ်လီၤဖးအဝဲသ့ၣ်, ဒီး တၢ်ဒိၣ်တဲာ်ကွံၣ်တၢ်ဆဲးကျါဆဲးကျါဒီး ပုၤအဂၤသ့ၣ်တဖၣ်လီၤ. ဖဲ ၂၀၂၃ န့ၣ်တန့ၢ်အတီၢ်ပူၤအံၤ KHRG မၤနီၣ်မၤဃါဝဲတၢ်ကဲထီၣ်သးလၢတၢ်သ့ၣ်ပုၤကညီဒ် တၢ်ဒိသဒါကတီၢ် ဒီးတၢ်မၤဆူၣ်ဝဲတၢ် (၁၃) ခါ လၢအပၢ်ဃုာ်သ့ၣ်ဝဲသဝီဖိ (၉၇) ဂၤန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ကဲထီၣ်သးတခါအပူၤ, ဖဲလၢမးရး ၂၀၁၆, ၂၀၂၃ န့ၣ် SAC သး ခိၣ်ချ့သးတြၢ် (၇၇) ဒီးအသးပာ်ဖိၣ်လၢပုၤနီၣ်ဂံၢ် ကအိၣ်သးဖိအဂၤ (၅၀) တု (၇၀) တဖၣ်န့ၣ်လီၤဝဲဆူ ခအ--- သဝီဒီး ရအ--- သဝီ, န့ၣ်သၢက့ၤကရူာ်, မူကီၢ်ဆၣ်, ချါလွံၤထူၣ်ကီၢ်ရ့ၣ်အပူၤ ဒီးအဝဲသ့ၣ်ဖိၣ်န့ၢ်ဝဲ သဝီဖိ (၂၂) ဂၤ လၢအပၢ်ဃုာ်ဒီးဖိသ့ၣ် (၄) ဂၤလၢအသးန့ၣ်အိၣ်ဝဲ ၆ န့ၣ် ဒီး ၁၇ န့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်အခါ SAC သးအံၤပျါကွံၣ်ဝဲ သဝီဖိ (၆) ဂၤ (လၢအကျါပုၤဃုာ်ဒီးပုၤဖၤစၢ် (၂) ဂၤ) ဒီး မ့ၢ်ပုၤအဂၤတဖၣ်ခဲလၢာ် အဝဲသ့ၣ်လဲၤကိးဝဲဒီးသ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ဒ်တၢ်ဒိသဒါကတီၢ် အသိးန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိလၢတၢ်ဖိၣ်အိၣ်သ့ၣ် တဖၣ်အံၤ တၢ်စၢၤဃာ်အဝဲသ့ၣ် ဒီး တၢ်မၤဆူၣ်အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ဟးလၢ SAC သးဖိတဖၣ်အမဲာ်ညါ ဒီး တၢ်တဲပျဲၤအဝဲသ့ၣ်လၢ KNLA သးဖိတဖၣ်မ့ၢ်ခိးတၢ်လၢကျဲးန့ၣ်တၢ်ကမၤသံအဝဲသ့ၣ်လီၤ. ဒီးလၢခံတန့ၢ်န့ၣ် တၢ်ပျါကွံၣ်ဝဲ သဝီဖိလၢအသးပုၤ (၂) ဂၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်သဝီဖိအဂၤ (၁၄) ဂၤ, လၢအကျါပုၤဃုာ်ဒီးဖိသ့ၣ် (၃) ဂၤတခီ တၢ်ကိးတၢ်ဃာ်ဒဲးအိၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိလၢအပၢ်ဃုာ်လၢဘၣ်ကဲဝဲတၢ်ဒိသဒါကတီၢ်လၢတၢ်ကဲထီၣ်တသးတဘျီအံၤတၢ်တဲပျါထီၣ်ဝဲဒဲအံၤ-

“ ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဖိၣ်ပုၤဝဲအလီၢ်ခံ, အဝဲသ့ၣ်ဖိၣ်စၢၤဃာ်ပစု, စၢၤဃာ်ဝဲ ပုၤ ၇ ဂၤ ၈ ဂၤတဒုၣ်. အဝဲသ့ၣ်တတဲပုၤတၢ်နီၣ်တမံၤလၢ အဝဲသ့ၣ်ကလဲၤကိးပုၤဖဲလဲၣ်ဘၣ်. ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဖိၣ်ပုၤအခါ တဲပုၤတၢ်အ့စီၢ်အ့န့ၢ်အယိ ပဂ့ၢ်လီၢ်အဝဲလၢပတလဲၤ

ပိာ်အဝဲသ့ၣ် အခံဘၣ်န့ၣ် ပတဲတဘျီဘၣ်. သးဖိတဖၣ်တဲပုၤလၢ - ‘ဃုာ်ဖျါးမ့ဘျီ ဃုာ်ကွၢ်. သုမ့ၢ်ဃုာ်ဖျါးဒု ပကခးသံသ့.’ အဝဲသ့ၣ် အန့ၣ်ဒီး န့ၣ်ဘျီ နဃုာ်ဖျါးကဘျီဝဲလဲၣ်. ပဟူးမးတဘျီ နီၤစဲး.”

SAC သးဖိတဖၣ်ဖိဒုးဃာ်ဝဲသဝီဖိတဖၣ်အံၤဖဲ ကိုတီၤဒေးတဖျါ်ပူၤ ဖဲ ရအ--- သဝီ ဒီး ခးတံၢ်ဃာ်ဝဲဒီးနီၣ်ဝံၣ် (သီး) န့ၣ်လီၤ. လၢယံၤသီအတီၢ်ပူၤ သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ်အိၣ်, ဘၣ်အိၣ်, ဘၣ်မံ ဒီး ဘၣ်သ့ဝဲတၢ်တပူၤဒီးတၢ်ဟးလီၤအသိး ဖဲတီၤဒေးပူၤ အံၤကတံၢ်ကတူၢ်လီၤ. SAC သးဖိတဖၣ်အိးထီၣ်န့ၣ်ဝဲ အဝဲသ့ၣ် ပဲတြီတနံၤတဘျီ လၢကသ့စု, သ့ခိၣ် ဒီး အိၣ်လုာ်ထံအဂီၢ်န့ၣ် လီၤ. SAC သးဖိတဖၣ်ဘျးလီၤဃာ်ဝဲ အသးကူသးကၤတဖၣ် ဖဲတီၤဒေးအဖိဒုးဃာ်ဝဲသဝီဖိတဖၣ် အမဲၣ်ညါ မ့ၢ်ဒီးသိး KNLA သးဖိတဖၣ်မ့ၢ်ဟဲခးတၢ်ဒီး ကဘၣ်ဒုၣ်ဝဲသဝီဖိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲ လၢမးရှး ၂၄ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်အန့ၣ် န့ၣ် SAC သးဖိတဖၣ်ပျါ်ကွံာ် ဝဲသဝီဖိတဖၣ်အံၤ ဘၣ်ဆၣ်သန့က့အဝဲသ့ၣ်စၢဃာ်ဝဲသဝီဖိ တဖၣ်အံၤလၢပျါ်ပူၤတၢ်လီၤ တတီၤန့ၣ်လီၤ.¹

ဖဲလၢယူၤလံ ၉ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်အပူၤ SAC သးခိၣ်သ့ၣ်ရ့ၣ် (ခမရ) - ၅၆၀ လၢဘၣ်တၢ်တီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲအီၤလၢ မ့မ့ထီ ဒီး အိၣ် ဆီလီၤအသးကလၢဖဲ အအ--- သဝီ, စထုကရူာ်, လၢကဆီ ကီၢ်ဆၣ်, ဘျးဒဝဲကီၢ်ရ့ၣ်ပူၤတဖု လဲၤဃီဝဲဆူ ဒအ--- သဝီ န့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲသ့ၣ်လဲၤလၢကျဲအခါ ကဘၣ်ဖဲ ဂီၤခိ ၉ န့ၣ်ရံၣ် န့ၣ် အဝဲသ့ၣ်ဖိဒုးန့ၣ်ဝဲ ကိၤစ---, လၢအမ့ၢ် ဒအ--- သဝီဖိတဂၤ ဒီး မၤဝဲအတၢ်ဝဲန့ၢ်ကျိချဲပျာ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ကိၤစ--- တဲဘၣ် အဝဲသ့ၣ်လၢ အဝဲအိၣ်ဒီးတၢ်ယီၤဒုဆါတၢ်ဆါ အယိ အဝဲကျိချဲ တန့ၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ် SAC သးဖိတဂၤလၢအမံၤမ့ၢ် ကိၤဆါ နဲၤ တဲအီၤလၢ - “တဲကြီတၢ်တဂၤ. ပမၤနဝဲကျိချဲန့ၣ် နဘၣ်ဝဲအီၤ လီၤ.” ဝဲအဝဲသ့ၣ်မၤန့ၢ်ဆူၣ်ဝဲအီၤလၢကဝဲကျိချဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲသ့ၣ်လဲၤလၢကျဲအခါ, SAC သးဖိတဖၣ်ဖိဒုးပုၤတဂၤလၢ လၢလၢအထံၣ်န့ၢ်ဝဲဖဲကျဲတီၤအခါ ဒီး မၤအတၢ်ဝဲန့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤ ဒီး သ့ဝဲလၢတၢ်ဒီးသဒါ ကတီၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကိၤစ--- ပာ်ဖျါထီၣ် ဝဲဆူ KHRG အအိၣ်လၢ SAC သးဖိတဖၣ်ဖိဒုးပုၤခဲလၢအဂၤ (၁၀) ဒီး မၤဝဲအတၢ်ဝဲန့ၢ်ကျိချဲပျာ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီးမၤဝဲအတၢ်ဟး လၢသးဖိသ့ၣ်တဖၣ်အမဲၣ်ညါလီၤ. သဝီဖိလၢတၢ်ဖိဒုးအီၤတဖၣ် အကျါ န့ၣ် ပာ်ဃုာ်ဝဲဒုၣ်ဒီး ပုၤမ့ၢ်ပျါ်ဒီးအဖိပိာ်ခွါဆဲးလၢအသး နံၣ်အိၣ် (၃) နံၣ်တဂၤစ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲသ့ၣ်လဲၤတုၤဝဲဖဲ ကိၤ တ--- (လၢအမ့ၢ် ဒအ--- သဝီဖိတဂၤ) အကျိးအခါ အဝဲသ့ၣ် ဘၣ်သဂၢ်လိာ်သးဒီးကီၢ်သုလုၤသးမ့ၢ်ဒိၣ် (KTLA)ဒီး တၢ်ဒုးကဲ

ထီၣ်ဝဲဒုၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ် KTLA သးဖိတဖၣ်သ့ၣ်ညါဘၣ်ဝဲလၢ လၢ SAC သးဖိတဖၣ်အကျါန့ၣ် ပာ်ဃုာ်ဝဲဒုၣ်ဒီး သဝီဖိတဖၣ် အယိ အဝဲသ့ၣ်တခးလၢကျိဒီး က့ၤဂ့ၤက့ၤအလီၤခဲန့ၣ်လီၤ. ဖဲ တၢ်ဒုးကဲထီၣ်အခါ SAC သးဖိတဖၣ်တဲဘၣ် သဝီဖိတဖၣ်လၢ ကကြၤလီၤသန့က့ တပျဲအတၢ်ဟံၤလီၤကျိချဲလၢအဘၣ်ဝဲ တဖၣ်ဘၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဒုးအဘျီဝဲအံၤ သဝီဖိလၢတၢ်ဖိဒုးအီၤ တဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, SAC သးဖိတဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတအိၣ် ဝဲဒုၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်ဒုးကဲထီၣ် ဝဲအလီၤခဲ SAC သးဖိ တဲ ဘၣ်သဝီဖိတဖၣ်လၢ, - “သုမၤအဂ့ၤကတၢ်လီၤ.” ဒီးဖဲန့ၣ်အ ဝဲသ့ၣ်ပျါ်ကွံာ်ဝဲ သဝီဖိတဖၣ်အံၤ ခဲလၢလီၤ. သန့က့ သဝီဖိ သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဘၣ်က့ၤဟးဝဲလၢအခိၣ်ဆူအဟံၣ်တံာ်တံာ်ဝဲ ၂ န့ၣ်ရံၣ်န့ၣ်လီၤ. ကိၤစ--- တဲဝဲလၢ, - “အဝဲသ့ၣ် (SAC သး) အ သးဖိမ့ၢ်သံ မ့တမ့ၢ် မ့ၢ်ဘၣ်ဒိ တဂၤဂ့ၤဒု အတပျါ်က့ၤပုၤဘၣ်.” ကိၤစ--- ဒီးသဝီဖိလၢ အဘၣ်တၢ်ဖိဒုးအီၤတဖၣ်အံၤ တၢ်ပျါ်အ ဝဲသ့ၣ်သန့က့အပျဲတၢ်ဒီးတၢ် ဒီးအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ယိၣ်တၢ် ဒီး သ့ၣ်ပျဲသးဖုးဝဲလၢ တၢ်ကဖိဒုးအီၤအသီတဘျီ ဒီး မၤသံဘၣ် ဖုးအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

သဝီဖိတဖၣ်လၢတၢ်ပျါ်ကွံာ်အဝဲသ့ၣ် မ့တမ့ၢ် ဃုာ်ပူၤဖျးကွံာ်အ သးတဖၣ်အံၤ ဘၣ်တူၢ်ဘၣ်ဝဲ တၢ်ပျဲတီၢ်တၢ်လၢအသးပူၤ ဒီး ဘၣ်ဆဲးတူၢ်ဘၣ်ဝဲ တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးလၢနီၢ်ခိ ဖဲတၢ်မၤပယွဲအဝဲ သ့ၣ်တဖၣ်အခါန့ၣ်လီၤ. ဒအ--- ဒီး ရအ--- သဝီတဖၣ်လၢ န့ၣ် သၢက့ၤကရူာ်, မူကီၢ်ဆၣ်ပူၤ လၢ SAC သး ဖိဒုးန့ၢ်ဒီးမဲအကဲတၢ်ဒိ သဒါကတီၤဖဲ လၢမၤရှး ၂၀၂၃ နံၣ်ပူၤန့ၣ် ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ အဝဲ သ့ၣ်တူၢ်ဘၣ်ဝဲတၢ်သ့ၣ်ကီၢ်သးဂီၤလၢနီၢ်သးန့ၣ်လီၤ. ရအ--- သ ဝီဖိအကျါတဂၤ တဲဖျါထီၣ်ဝဲလၢ, - “ဒီဖျါလၢ ပုၤဖိဒုးပုၤအဘျီဝဲ အံၤအယိ ပပျဲတၢ်. ဒီးဖိသ့ၣ်ဖိတဂၤ အိၣ်တဆူၣ်ထီၣ်. ဖျါလၢ ဖိသ့ၣ်အံၤ ပျဲတၢ်ဒိဒုးမးအယိလီၤ. ပုၤသးပုၤတနီၤ ဖဲအဝဲသ့ၣ် ဟဲက့ၤတုၤလၢသဝီပူၤဘျီ ဘၣ်အိၣ်ကသံၣ်.”

တၢ်တူၢ်ဘၣ်လၢ တၢ်မၤကဲတၢ်ဒိသဒါကတီၤအံၤ ကဲထီၣ်ဝဲ တၢ် ပျဲတီၢ်တၢ်လၢသးပူၤ ဒီး တၢ်မၤကမၢ်ကီၢ်မ့ၢ်အဝဲအံၤကဲထီၣ် ညီန့ၢ်သးလၢအအါတမံၤလီၤ. သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် သ့ၣ်ညါဝဲလၢ တၢ်ကမၤဒဲးအီၤအသီကဒိတဘျီဒဲးလီၤ. သဝီဖိလၢ တၢ်မၤပယွဲ ဒီးပျါ်ကွံာ်အီၤသ့ၣ်တဖၣ် ဆဲးလိာ်ဘၣ်ဝဲတၢ်ကူၤစါယါဘျီ လၢအ တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတဖၣ်အဖိခိၣ်လီၤ. လၢစုကဝဲတၢ်သဘံၣ်သ ဘၣ်အိၣ်ဝဲတပယူၤဃီအကတီၢ်အဖိခိၣ် ဒီးတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲအိၣ်ဝဲ လၢကဖဲကမၤတၢ်လၢတၢ်ဟဲန့ၢ် အဂီၢ်အယိ ဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ် ဘၣ်ကွၢ်ဆၣ်မဲာ်ဝဲဒုၣ်ဒီး တၢ်ဃံးတၢ်စ့ၤလၢကကွၢ်ထွဲမၤစၢၤက့ၤ အဟံၣ်ဖိဃီဖိလၢအဘၣ်ဒိ တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.

¹ KHRG “ချုာ်လွံာ်ထုာ်ကီၢ်ရ့ၣ် တၢ်ကဲထီၣ်သးတၢ်ဟံၤဖျါ- တၢ်ဖိဒုးန့ၢ်ပုၤသဝီဖိ ဒိတၢ်ဒိသဒါစုတ ဝဲၤ, ပယီၤသး တၢ်ခးလီၤကျိဖးဒိၣ်, ဒီးတၢ်ဂ့ၢ်ဆူၣ်ဖျါဆူၣ် ဖဲ မူကီၢ်ဆၣ်, လၢမးရှး ၂၀၂၃ နံၣ်,” လၢအိးကထိဘၣ် ၂၀၂၃ နံၣ်.

တၢ်ဂီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤတၢ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်အီၤဖဲ လၢအိၤကထိဘၣ် ၂၇ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤအံၤပာ်ဖျါဝဲ သဝီဖိတဖၣ်ဖဲ စအ--- သဝီ, မၤနီၢ်အးကရူာ်, ကိးတရံးကီၢ်ဆၣ်, ဒုပျာ်ယာ်ကီၢ်ရဲၣ်ပူၤ လၢ SAC သးဖိဝဲဒီး မၤအဝဲသ့ၣ်ကဲဝဲတၢ်ဒီးသဒါ ကတီၤ ဒီး မၤအဝဲသ့ၣ် အတၢ်ဟးပိာ်ဝဲ SAC သးဖိလၢ ခိၣ်ချ့သးတြီၤ (၄၄)အခံ ဖဲ လၢအိၤကထိဘၣ် ၂၆ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ် အနံၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲသ့ၣ် ဟးပိာ်ဝဲသးဖိတဖၣ်အခံအခါ, သဝီဖိလၢအသးစၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်ဒီးတၢ်အိၤ ဒီးထီဝဲအမဲာ်သ့ၣ်လၢ SAC သးဖိတဖၣ်လီၤ (ကွၢ်ဖဲတၢ်ဂီၤအဖိခိၣ်တကျါလၢစုစ့ၣ်တကပၤ). ဒီး SAC သးအံၤ ဘၣ်သကၢ်လိာ်သးဒီး KNLA သးလၢကျဲတီၤလီၤအယီၤ တၢ်ဒုးကဲ ထီဝဲဒ်ဒ်ဒီး ဖဲန့ၣ်သဝီဖိ ဘၣ်ဒိဝဲ (၂) ဂၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်ဂီၤအဖိခိၣ် တကျါလၢ စုထွဲတကပၤအပူၤ ပာ်ဖျါဝဲသဝီဖိတကပၤဘၣ်ဒိဝဲ ဖဲအချာ်ပံၤ ဒီး မ့ၢ်ဖဲတၢ်ဂီၤအဖိလၢတကျါလၢစုစ့ၣ်တကပၤ အပူၤန့ၣ် ပာ်ဖျါဝဲ သဝီဖိတကပၤဘၣ်ဒိဝဲဖဲအခိၣ်သ့ၣ်ပံၤန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိခံၣ်အံၤတၢ်ပျါကွံာ် အီၤဖဲအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ဒိဝဲတၢ်ဒုးကဲထီဝဲဝဲအခါန့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ - လီၢ်ကတီၤသဝီဖိ)

၄. တၢ်ပံာ်ထံနီၤဖး - သဲစးလၢဘၣ်ထွဲဒီး SAC အတၢ်မၤဆါပယွဲသဝီဖိတဖၣ်

သဝီဖိလၢကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံာ်ထံးသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်တၢ်ပညိာ်ထီဒါအီၤလၢနီၢ်တကၤအဖိခိၣ်, တၢ်မၤဆါပယွဲသ့ၣ်တဖၣ် ဒီး တၢ်မၤဆါပယွဲအီၤလၢ SAC သးဖိသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်ထီဝဲမ့ၢ်ဒ်သိးအဝဲသ့ၣ်ကဒီးန့ၢ်ဘၣ် သးပၢ်ဆါတၢ်ကရူာ်အဂ့ၢ်အကျါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ပာ် ကမၣ်သဝီဖိလၢအဘၣ်ထွဲဒီး သးကရူာ်ကရၢတဖၣ်အယီၤဟ့ၣ်တၢ်ကမၣ်ဆူသဝီဖိတဖၣ်ခိၣ်ဖျါ တၢ်မၤပျံၤမၤဖး ဒီးတၢ် မၤတပျါတပျါတၢ် မ့တမ့ၢ်မၤဝဲဒ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိဖဲဖိန့ၢ်ဝဲလၢ ကသ့ဝဲလၢပုၤကညီတၢ်ဒီးသဒါ မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤဆူၣ်အဝဲတၢ် အခါန့ၣ်လီၤ. ဖဲသးပၢ်ဆါတၢ်ကရူာ် တဖၣ်ထီၣ်ဒုးတၢ် ဝံၤအလီၢ်ခံ SAC တဖၣ်သ့ဝဲတၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကး အကျဲလၢတၢ်ပညိာ် ထီဒါမၤကတိၤကတၢ်အဂီၢ် မ့ၢ်ဒ်သိး အဝဲသ့ၣ်ကမၤန့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်အကျါဘၣ်ဃး သးပၢ်ဆါတၢ်ဖိတဖၣ်အိၣ်လၢ သဝီပူၤဒီးအိၣ် ဘူးဒီးသဝီဖဲလဲၣ်အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ. ထီဝဲသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်ကွၢ် ဆၢၣ်မဲာ်ဒီးတၢ်ဒုးတၢ်ယၤ ဒီးအဝဲသ့ၣ်တအိၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ ဖဲအိၣ်လၢအသဝီ, တၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျးလီၢ်, စံာ်ပူၤ, မ့တမ့ၢ်ဟးလၢကျဲလၢ ကဟူးဂဲၤဖဲမၤတၢ်လုာ်အိၣ်သးသမူ တၢ်ဖဲတၢ်မၤလၢ အကါဒိၣ်တဖၣ်အကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဲထီၣ်သးလၢအဘျးစဲဒီး SAC သးမ့ၢ်အိၣ် ထီၣ်တမံၤဂ့ၢ်တမံၤဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်မၤဆါပယွဲအတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်လၢသဝီဖိတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. SAC သးတဖၣ်တပာ်ကဲဂံၢ်ခိၣ်ထံးက မျၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်, သးသ့ၣ်လၢ ကပီၤ, တၢ်တီတၢ်တြီၢ်တကးဘၣ် တၢ်ပာ်အဝဲသ့ၣ်ဒ်ဒ်ဒ်ဒီးပညိာ်ထီဒါဝဲဒ်တၢ်လၢအဖိးသဲစးတခါအ သိးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ကဲထီၣ်ညီၣ်န့ၢ်အသးလၢကီၢ်ပယီၤဒီးဘၣ် ဒီးတၢ်ကဲထီၣ်သးတဖၣ်ဟဲးနးထီၣ်ဝဲ ဖဲတၢ်ဂဲၤလိာ်သးဟီၣ်ဟဲးဆူၣ် ထီၣ်ကတီၢ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဲထီၣ်သးလၢတၢ်ပာ်ဖျါထီၣ်အီၤလၢလံာ်ပူၤအံၤ မ့ၢ်တၢ်ကဲထီၣ်သးအါခါအကျါလၢ အရၤလီၤတ့ၢ်အ သးဒီးမ့ၢ် SAC အတၢ် ဖိၣ်ဒုးဃာ်ဆူၣ်ကမျၢ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢ အအိၣ်ဒီးတၢ်မၤဆါပယွဲအကျါအကျဲလီၤတၢ်လီၤဆဲး ဒီးအဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်ပုၤ တဖၣ်လၢ အမၤဘၣ်ဒုးဘျးစဲက မျၢ်ဒီးထံၣ်ကီၢ်သဲးဒုၣ်ဒါဒီး သးအတၢ်ထီဒါတဖၣ်ထီဝဲန့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်ဒုးဃာ်အကတီၢ် သဝီ ဖိသ့ၣ်တဖၣ်တၢ်မ့ၢ်ဒုးဃာ်အီၤတစီၢ်တလီၢ် ဖဲတၢ်သမံၤသမိးတြီၤ မ့တမ့ၢ်တၢ်ဒုးဃာ်လၢယိာ်ပူၤကတီၢ်ဒုၣ်လဲာ် အဝဲသ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်ဝဲလၢတၢ်မၤတရီၤတပါဒီး တၢ်မၤဆါပယွဲအတၢ်လီၤ ဘၣ်ယိၣ်အလီၢ်ထီဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်မ့ၢ်ဖိၣ်ဒုးဃာ်အီၤလၢဟံာ်တဖျါ အပူၤဒုၣ်လဲာ် တၢ်ဒိတၢ်တီၢ်, တၢ်မၤပျံၤမၤဖး, ဒီးတၢ်မၤဆါပယွဲအဂၤသ့ၣ်တဖၣ်ကဲထီၣ်သးဒီးအဝဲသ့ၣ်သ့န့ၣ်လီၤ. တၢ်သ့ၣ်ကမၣ် တၢ်စိတၢ်ကမီၤတကီၢ်လၢ SAC သ့ဝဲ လၢအပညိာ်ထီဒါကမျၢ်တဖၣ်အံၤဒုး နဲၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲအဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်သးဒုလၢပုၤလၢ အနီၢ်ကစၢ်ကပူၤဖျးဒီးတၢ်စံာ်ညီၣ်အလီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဘၣ်သဲစးတၢ်သိၣ်တၢ်သီအပူၤ ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲတၢ်မၤဆါပယွဲအခိၣ်ညီၣ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတခါလၢလၢ လၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ် မၤဆူးမၤဆါ မ့တမ့ၢ်တၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်နးနးကလဲာ်လၢပမိာ်ပုၤ မ့တမ့ၢ်သးတၢ်တူၢ် ဒီး မ့ၢ်တၢ်တခါလၢအဒုးတူၢ်ပုၤ တဂၤလၢတၢ်နး တၢ်ဖိၣ်ခိၣ်ဖျါ တၢ်မၤပျံၤမၤဖး, တၢ်မၤဆူၣ်မၤနီၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤအကလုာ်ကလုာ်လၢ အအိၣ်ဒီးတၢ်ကွၢ် တလီၢ်တၢ်အဖိခိၣ်လၢတၢ် ကဒီးန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဂ့ၢ်တကျါလၢအဝဲသ့ၣ် မ့တမ့ၢ်ကရၢအဂၤတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ် တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်စံာ်ညီၣ် မ့တမ့ၢ်

ယိၣ်လၢ ပုၤလၢအအိၣ်လၢတၢ်ကဟုၣ်ကယၢ်အပူၤဒီး တၢ်မၤကမၣ်တၢ်လၢဒိၣ်ပူၤဒိၣ် လၢအကၢဒိၣ်တဖၣ် ဒ်အမ့ၢ်တၢ်ဆိၣ်တံာ်မၤမဲၣ်ဆုးပုၤဂၤ မ့တမ့ၢ် တၢ်မၤဆူၣ်ပုၤမၤတၢ်မၤလၢ အဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤသုးဒုးယၢ်ဂီၢ်တဖၣ်ဘၣ်တၢ်ပၣ်ပနီၣ်အိၣ်လၢအမ့ၢ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၢ်ကွီၢ်မ့ၢ်န့ၢ်လီၤ.¹¹

ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘျီၣ် ပုၤမၤကမၣ်ကွီၢ်မ့ၢ်သဲးစးလံာ်အဆၢဖိ ၈(၂)-ဂဒီး ညလၢအအိၣ်လၢရိသဲးစးတၢ်သိၣ် တၢ်သီအပူၤလၢအမ့ၢ် ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘျီၣ်ပုၤမၤကမၣ်ကွီၢ်မ့ၢ် ကွီၢ်ဘျီၣ် (ICC)¹² အပူၤပၣ်ပနီၣ်ဝဲတၢ်မၤဆၢပယွဲ လၢအကဲထီၣ်အသးဖဲထံလီၤကီၢ်ပူၤစုက ဝဲတၢ်သ တံာ်သဘျီၣ်အဆၢ ကတီၢ်ကဲစ့ၢ်ကိး တၢ်ဒုးတၢ်ယၢ်ကွီၢ်မ့ၢ်ဘၣ်ဆၢ တၢ်မၤကမၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအလီၤပလိာ်ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်လၢအအိၣ်ကွဲးလီၤအသးလၢ ၁၉၄၈ တၢ်ထီၣ်ဒါ တၢ်မၤဆၢပယွဲ လံာ်ဃံးဃာ်ဒ်အမ့ၢ် - ည) ပုၤမၤကမၣ်ကွီၢ်မ့ၢ်သူတၢ်စု ကဝဲလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ပညိၣ်လၢအထီၣ်ဒါ တၢ်မၤကမၣ်ကွီၢ်မ့ၢ်သဲးစးဒီး ညည)တၢ်မၤဆၢပယွဲတဖၣ်ဘၣ်တၢ်မၤအိၣ်လၢမ့တမ့ၢ် ပၣ်ဃုာ်ဒီးပုၤန့ၢ်ဖိန့ၢ်ကမီၤတဖၣ် (ကမ့ၢ်ခိၣ်န့ၢ်, ထံ ကီၢ်ခိၣ်န့ၢ် မ့တမ့ၢ်ပုၤဒိၣ်ကျိၣ်ခိၣ်စ့)¹³န့ၢ်လီၤ. SAC တၢ်မၤဆၢပယွဲထီၣ်ဒါ ကမ့ၢ်ခိၣ်ဖျိတၢ်ပၣ်ကမၣ်ကမ့ၢ်လၢ အတအိၣ်ဒီးတၢ်အုၣ်သး မ့တမ့ၢ် တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအိၣ်လၢသုးဖီၣ်စုကဝဲ ကရူၢ်အဂၤအံၤ တုၤထီၣ်ထီၣ်ဘးဆူတၢ်ဒုးတၢ်ယၢ်ကွီၢ်မ့ၢ်ပတီၢ်န့ၢ်လီၤ. တၢ်မၤဆၢပယွဲက ဘျးစဲစ့ၢ်ကိးဒီးတၢ်မၤကမၣ် ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိကွီၢ်မ့ၢ်လၢ အိၣ်ဖျိထီၣ်လၢရိသဲးစးတၢ်သိၣ်တၢ်သီအပူၤဖဲလံာ်အဆၢဖိ ၇(၁)-စဒီးထ ပၣ်ဖျိထီၣ် ဝဲ တၢ်ထီၣ်ဒုးထံဖိကီၢ်ဖိကမ့ၢ်လၢ တၢ်လီၤ အါတီၤ ဒီးတၢ်ထီၣ်ဒုးလၢအအိၣ်ဒီးတၢ်တိာ်ကျဲၤလီၤတၢ်လီၤဆဲး အံၤဘၣ်တၢ်ပၣ်ပနီၣ်အိၣ်လၢ အမ့ၢ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၢ်ကွီၢ်မ့ၢ် န့ၢ်လီၤ.¹⁴ တၢ်မၤဆၢပယွဲအံၤတၢ်သ့ၣ်ညါပၣ်ပနီၣ်အိၣ် ဒ်အမ့ၢ်တၢ်မၤကမၣ်ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိကွီၢ်မ့ၢ်သဲးစးလံာ်အဆၢ တလိၣ်လၢ တၢ်သ့ တၢ်စုကဝဲပိးလီၤလၢ အအိၣ်ဒီးတၢ်ပညိၣ်လိၤလိၤဘၣ်မ့ၢ်လၢတၢ်ဝဲအံၤမ့ၢ်တၢ်လၢ အဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်မၤဘၣ်ဒိဟးဂီၤပုၤသုးသ့ၣ် လၢကပီၤဒီးတၢ်တီတၢ်တြၢၢ်လံာ်အဆၢမ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်အလၢအပုၤလၢတၢ်ကဘၣ်ပၣ်ဖျိထီၣ်ဆူဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘျီၣ်ခိၣ်ဒိဘျီၣ်လၢတၢ်ဂ့ၢ်ကီၢ်အံၤဘၣ်ထွဲဒီးဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘျီၣ်အဆၢန့ၢ်လီၤ. တၢ်ကဲထီၣ်သးတနီၤဘၣ်ဃး SAC တၢ်ဒုးဃာ်အံၤအဖိခိၣ် မ့တမ့ၢ်တၢ်မၤကမၣ် ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိ ကွီၢ်မ့ၢ် လိၤလိၤသနာ်က့အဝဲသ့ၣ်တၢ်မၤကမၣ်အန့ဆၢလၢ အအိၣ်ဒီးတၢ်တိာ်ကျဲၤလီၤတၢ်လီၤဆဲးအံၤ မ့ၢ်တၢ်လၢအလီၤပလိာ် ဒီး တၢ်မၤကမၣ် ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိကွီၢ်မ့ၢ်သဲးစးန့ၢ်လီၤ.

၅. တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဖးတဖၣ်

လၢဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘျီၣ်ပုၤဘၣ်မ့တမ့ၢ်ဒါ, ကရၢသဘျီ, ထံလီၤကီၢ်ပူၤဒီး ထံဂ့ၢ်ကီၢ်ဂၤပဒိၣ်တဖၣ်အဂီၢ်-

- ပၣ်ပနီၣ်ပယီၤသုးခိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢအမ့ၢ် ပုၤတဖၣ်လၢအမၤကမၣ်ကွီၢ်မ့ၢ်အါအါသီသီ ဒီးတၢ်တဘၣ်မၤတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤ မ့တမ့ၢ် ပၣ်ပနီၣ်အိၣ်ဒ်အမ့ၢ်ပုၤလၢအတဖိးသဲးစး. တၢ်လၢတၢ်တဘၣ်မၤတဖၣ်ပၣ်ဃုာ်ဝဲဒီး တၢ်တဘၣ်မၤတၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤ ဒီးအဝဲသ့ၣ်, တဘၣ်ဟ့ၣ်တၢ်ပျဲဒီးပၣ်ပနီၣ်အဝဲသ့ၣ်, ဒီးကွဲးမ့ၢ်အဝဲသ့ၣ်လၢကပၣ်ဖျိမၤသကိးတၢ်လၢ ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘျီၣ်တၢ်မၤကျိၤ ကျဲၤဒီးတၢ်ကူၣ်လိာ် အိၣ်ကိးတၢ်အိၣ်ဖျိသ့ၣ်တဖၣ်ဘၣ်န့ၢ်လီၤ.
- ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလီၤကဝီၤပုၤတဝါ တၢ်ကရၢကရိဒီးဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ကရၢကရိသ့ၣ်တဖၣ်ဒီး ကလုာ်ဒုၣ်တၢ်ကရၢကရိလၢ အဟ့ၣ် တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ လၢအပၣ်ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယာ်လၢအကၢဒိၣ်, ဒီးမၤအသိးတၢ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်လၢတၢ်မၤဂ့ၢ်ထီၣ် တၢ်ဆိၣ် ထွဲမၤစၢၤလၢပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်အဂီၢ်.
- ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ CSOs/CBOs သ့ၣ်တဖၣ်မ့ၢ်ဒ်သိးအဝဲသ့ၣ်ဟ့ၣ်အါထီၣ် သးဂ့ၢ်ပီၤညါတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤကျိၤကျဲၤလၢကလုာ် ဒုၣ်ခဲလၢာ်ဟီၣ်ကဝီၤပုၤဒီး သူကလုာ်ဒုၣ်ကျိၣ်လၢပီၤညါပုၤကန့ၢ်လၢတၢ်မၤစၢၤ ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်, အဟံၣ်ဖိဃီဖိ ဒီးပုၤတဝါသ့ၣ် တဖၣ်ကသ့မၤန့ၢ်တၢ် ပျဲတီၢ်တၢ်ဆါ, တၢ်သးဒုဒိဒီးတၢ်ပျဲတၢ်ဖုးသ့ၣ်တဖၣ်ကသ့အါထီၣ်အဂီၢ်န့ၢ်လီၤ.
- ဒိကန့ၢ်ဒီးဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလီၤကဝီၤ ဒီးပုၤတဝါတၢ်ကရၢကရိသ့ၣ်တဖၣ် လၢအကျဲးစးထံးဂံၢ်ထံးဘါမၤနီၣ်မၤဃါ တၢ်ဒုးဃာ် ဆူၣ်ဒီး တၢ်မၤဆၢပယွဲလၢကဲထီၣ်လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံာ်ထံး, တဲန့ၢ်ခဲးတၢ်လၢပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်ခွဲးယာ် ဒီးဟ့ၣ်တၢ်ဘၣ် တၢ်ဘၢဒီးတၢ်ဒိ သဒါအတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအလၢအပုၤဆူပုၤလၢအအုၣ်သးပၣ်ဖျိထီၣ်တၢ်ဖိန့ၢ်ဆူၣ်, တၢ်ဒုးဃာ်ဆူၣ်, ဒီးတၢ်မၤ ဆါပယွဲတဖၣ်အဂီၢ်.တၢ် မၤစၢၤဒ်အံၤသ့ၣ်တဖၣ်ကြၢးပၣ်ဃုာ်ဒ်အမ့ၢ်တၢ်သုးလီၤသုးကျဲ, သးဂ့ၢ်ပီၤတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ, သဲးစးတၢ် ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ, ဒီးကျိၣ်စုတၢ်ဆိၣ်ထွဲ မၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ.

¹¹ တၢ်ဟံးန့ၢ်အီၤလၢ ICRC, IHL တၢ်ဘျီ (၉၀)လုလၢသန့ၣ်ကျိၤ - တၢ်ဒုးတၢ်ယၢ်ကွီၢ်မ့ၢ်အိၣ်ပညိၣ်.
¹² တၢ်ဟံးန့ၢ်အီၤလၢ ၁၉၉၈ ရိသဲးစးတၢ်သိၣ်တၢ်သီလၢအမ့ၢ် ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘျီၣ်ပုၤမၤကမၣ်ကွီၢ်မ့ၢ်အလံာ်ဆၢဖိ ၇ (၂)ည.
¹³ တၢ်ဟံးန့ၢ်အီၤလၢ ၁၉၈၄ တၢ်ထီၣ်ဒါတၢ်မၤဆၢပယွဲအလံာ်ဃံးဃာ်အဆၢဖိ (၁).
¹⁴ တၢ်ဟံးန့ၢ်အီၤလၢ ၁၉၉၈ရိသဲးစးတၢ်သိၣ်တၢ်သီအဆၢဖိ ၇(၁)-စဒီးထ.

